

Pismo
ukazuje się
we wtorki
i piątki

Głos

weekend

Piątek

28 marca 2025

nr 25 (LXXX)

cena: 22 Kč

WIADOMOŚCI
ZEBRANIE KOŁA,
JAK PRZYJĘCIE
URODZINOWE STR. 2-3

ZBLIŻENIA
ŚPIEWAŁ ZE SMAKIEM,
GOTOWAŁ ŚPIEWAJĄCO
STR. 6

ZBLIŻENIA
WOJNA
OCZAMI KAPELANA
STR. 7

Szkoły czekają na sześciolatków

WYDARZENIE: Kwiecień jest w Republice Czeskiej miesiącem zapisów do klas pierwszych szkół podstawowych. Pierwszymi szkołami z polskim językiem nauczania, które zaproszą w swoje gościnne progi sześciolatków, będą placówki w Bystrzycy, Bukowcu i Cierlicku. We wszystkich trzech zapisy odbędą się w środę 2 kwietnia.

Danuta Chlup

Szkoła Podstawowa i Przedszkole im. Stanisława Hadyny w Bystrzycy oczekuje więcej dzieci niż w poprzednich latach.

– Ostatnimi laty liczba pierwszoklasistów wynosiła 18-19. W tym roku będzie ich więcej. W przedszkolu mamy 24 starszaków, prawdopodobnie na zapisach pojawią się także osoby z innych miejscowości. Sytuacja jest dynamiczna, w Bystrzycy dużo się buduje. Rodzice, którzy mają w planie budowę domu w naszej miejscowości, chcą tu zapisać dzieci już do pierwszej klasy, aby później nie musieli zmieniać środowiska – tłumaczy dyrektor Bogdan Sikora.

Aby usprawnić zapisy, rodzice proszeni są o wypełnienie formularzy zamieszczonych na stronie internetowej szkoły. Mogą także zarezerwować sobie konkretną godzinę zapisu.

W Polskiej Szkole Podstawowej w Czeskim Cieszynie zapisy są podzielone według przedszkoli oraz miejsca zamieszkania dzieci. Powodem jest fakt, że szkoła ta co roku cieszy się dużym zainteresowaniem ze strony rodzin nie tylko z Czeskiego Cieszyna, ale także z okolicznych miejscowości oraz z Polski. W przypadku, gdy chętnych będzie więcej niż można przyjąć, ważnym kryterium będzie miejsce zamieszkania.

Kolejną polską placówką, gdzie liczba dzieci pojawiających się na zapisach bywa tradycyjnie duża, jest Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza z Polskim Językiem Nauczania w Jabłonkowie.

– Rodzice z wyprzedzeniem wypełniają formularze, dzięki czemu mamy już podstawowe dane dotyczące dziecka, i elektronicznie wy-

• Starszaki z przedszkola w Hawierzowie-Błędowicach podczas zajęć. Na zapisach ma się pojawić dziewięć dzieci.
Fot. DANUTA CHLUP

bierają termin, kiedy pojawią się w placówce, aby nie czekać z dziećmi w kolejce – przybliżyła organizację wicedyrektorka Michaela Puczk. Pod jabłonkowską dyrekcją pracują także filia w Łomnej Dolnej oraz klasa zamiejscowa w Mostach k. Jabłonkowa. W obu placówkach zapisy odbędą się osobno, na miejscu.

Polska szkoła w Olbrachcicach należy do mniejszych podstawówek, z klasami 1.-5., jednak robi wszystko, aby przyciągnąć rodziców i uczniów. Jutro w godzinach przedpołudniowych odbędzie się Dzień Otwarty, podczas którego przyszli pierwszoklasiści i ich rodzice będą mogli na różnych stanowiskach zapoznać się z metodami nauczania stosowanymi w szkole – m.in. z matematyką wg. prof. Hejnego czy też z wykorzystaniem zestawów Lego do nauki programowania.

Kto do zapisów?

- 📁 Zapisy do klas pierwszych obejmują dzieci urodzone w okresie od 1 września 2018 roku do 31 sierpnia 2019 roku.
- 📁 Obowiązek obejmuje także dzieci, które rok temu otrzymały odroczenie obowiązku szkolnego.
- 📁 Najważniejsze dokumenty, które należy zabrać ze sobą, to akt urodzenia dziecka i dowód osobisty rodzica lub opiekuna prawnego.

– Pokażemy także naszą nowość, salkę sensoryczną. Przeznaczona jest ona dla dzieci, które potrzebują wyciszenia, czy to tych ze specjalnymi potrzebami i trudnościami w nauce, czy też dla dzieci nadwyzczaj uzdolnionych, które również staramy się wspierać – tłumaczy dyrektorka szkoły Jolanta Kożuszyn. Szacuje, że na zapisach pojawi się szóstka dzieci.

Dni Otwarte organizowane są także w innych szkołach. Już w zeszłym tygodniu odbyło się podobne wydarzenie w polskiej podstawówce w Orłowej-Lutyni, wczoraj po południu w swoje progi zaprosiła Polska Szkoła Podstawowa im. Wisławy Szymborskiej w Wędrzynie.

Szczegółowy harmonogram zapisów na stronie 3

REKLAMA

Z okazji wspaniałego jubileuszu 80-lecia życzymy „Głosiowi” kolejnych lat pełnych sukcesów, wytrwałości i wiernych czytelników.

Dziękujemy za blisko 50-letnią przychylność w ramach publikowania artykułów naszych korespondentów o działalności Koła.

MK PZKO

w Boguminie-Skrzeczoniu

GŁ-183

Z okazji Dnia Nauczyciela życzymy wszystkim Nauczycielkom i Nauczycielom dużo zdrowia, szczęścia i satysfakcji z wykonywanej pracy.

1995 – 2025

GŁ-190

sport vitality

Stajnia Vitality poszukuje osoby na stanowisko Opiekun*ka koni i trener*ka jeźdźców

Nie mogę się doczekać!

+420 731 444 850
www.sportvitality.cz
/kariera

GŁ-609

W OBIEKTYWIE...

• Bociany są już w wielu miejscach w regionie. To zdjęcie otrzymaliśmy od czytelnika z Wędryni. Fot. ARK

CYTAT NA DZIŚ

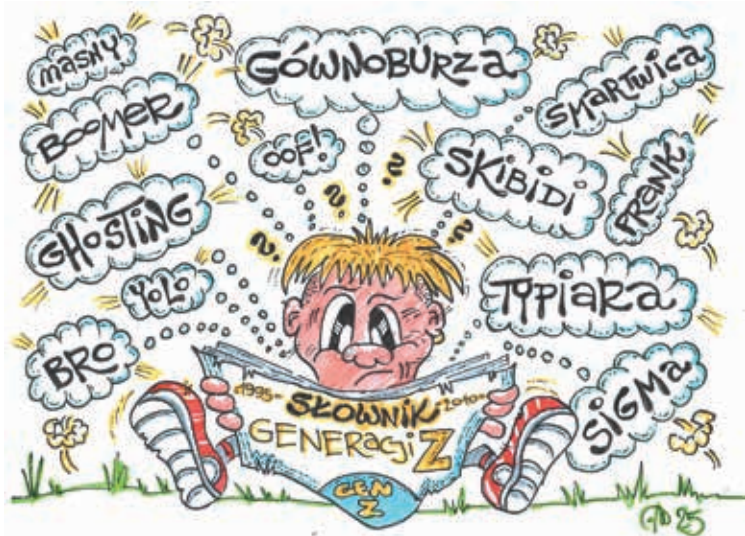
Siegfried Muresan

rumuński deputowany do Parlamentu Europejskiego z ramienia Europejskiej Partii Ludowej, podczas debaty nt. pakietu pożyczek dla państw UE w ramach planu dozbrojenia kontynentu

...

Polska wykonuje doskonałą pracę, chronić granicę zewnętrzną Unii Europejskiej

KRESKĄ MALOWANE

Rys. JAKUB MKOZEK

WAŻNE INFORMACJE

- ✓ Nowym dostawcą dla prenumeratorów „Głosu” jest od 1 listopada 2023 roku PNS, a.s.
- ✓ Bezpłatna linia telefoniczna: 800 400 412 (czynna w dni robocze 7.30-17.00)
- ✓ Zamówienia pisemne: První novinová společnost, a.s. Zákaznické centrum, Evropská 888, 664 42 Modřice, e-mail: zakaznickacentrum@pns.cz
- ✓ Wszelkie zamówienia, zmiany i reklamacje prosimy kierować pod nr. tel. 800 400 412.

DZIŚ...

28

marca 2025

Imieniny obchodzą: Aniela, Jan, Aleksander
Wschód słońca: 5.17
Zachód słońca: 18.04
Do końca roku: 278 dni
(Nie)typowe święta: Dzień Żelków, Międzynarodowy Dzień bez Kłamstwa
Przysłowie: „Gdy chcesz poznać pogodę w czerwcu roku tego, uważaj jak będzie w Jana Damasczeńskiego”

JUTRO...

29

marca 2025

Imieniny obchodzą: Eustachy, Stefan
Wschód słońca: 5.15
Zachód słońca: 18.06
Do końca roku: 277 dni
(Nie)typowe święta: Godzina dla Ziemi, Dzień Metalowca, Święto Polskiej Bielizny
Przysłowie: „Marzec zimny i stonieczny, plon zaręcza dostateczny”

POJUTRZE...

30

marca 2025

Imieniny obchodzą: Amadeusz, Mamertyn
Wschód słońca: 6.12
Zachód słońca: 19.08
Do końca roku: 276 dni
(Nie)typowe święta: Światowy Dzień Muffinka
Przysłowie: „Ile mgieł w marcu, tyle deszczów w czerwcu”

POGODA

piątek

dzień: 14 do 16°C
noc: 3 do 1°C
wiatr: 4-6 m/s

sobota

dzień: 14 do 16°C
noc: 7 do 5°C
wiatr: 1-3 m/s

niedziela

dzień: 9 do 11°C
noc: 6 do 4°C
wiatr: 2-4 m/s

Zebranie koła, jak przyjęcie urodzinowe

Ponad 60 osób wzięło udział w niedzielnym zebraniu sprawozdawczym MK PZKO w Piosku. Ivana Wrona zapowiedziała na nim rezygnację z funkcji dyrektorki szkoły w Bukowcu, a wójt Věra Szkandera poinformowała, że gmina planuje utworzyć izbę pamięci Marii Suszkowej. Wydarzenie połączone z prezentacjami multimedialnymi, wykładami i występiami dzieci trwało blisko pięć godzin. Nikt się jednak nie nudził, bo atmosfera była isticie biesiadna i rodzinna.

Łukasz Klimaniec

Sala gospody „U Łabają” w Piosku w niedzielne popołudnie pękała w szwach – tak dobrą frekwencją mile zaskoczeni byli nawet organizatorzy spotkania, które bardziej przypominało serdeczną

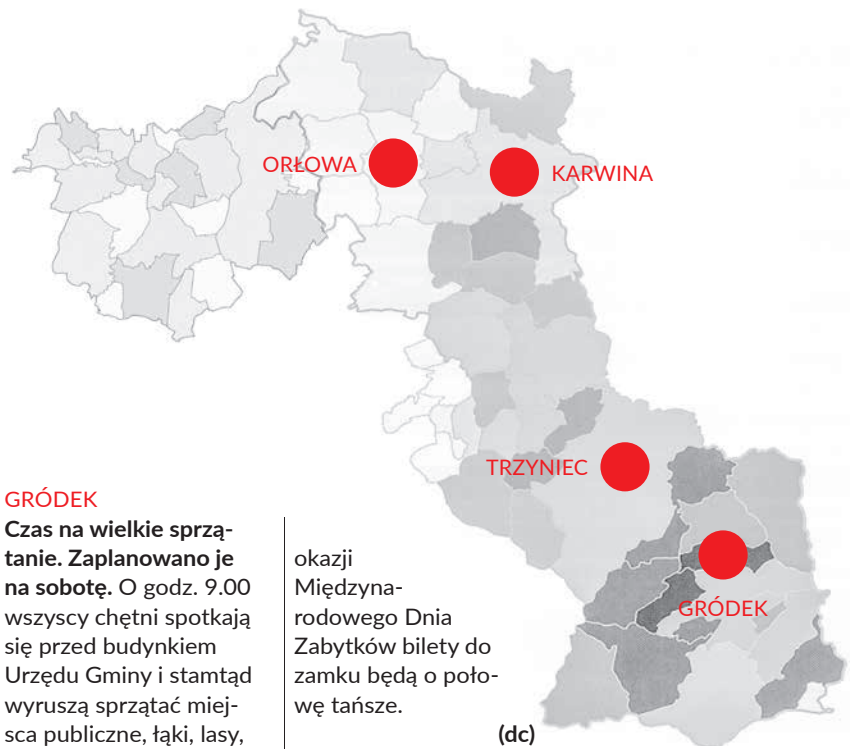
rodzinną uroczystość, niż sztampowe „zebranie sprawozdawcze”. – To efekt wspólnych działań. Ludzie zaczynają być dumni, że są Polakami. Zmiana klimatu też jest zauważalna – można było usłyszeć. Koło w Piosku listę swoich aktywności i inicjatyw nie sprowadza tylko do organizacji balu i smażenia jajecznicy. Prezes Alojzy Wocławek w sprawozdaniu wyliczył i omówił 16 różnorodnych wydarzeń mi-

• Frekwencja na zebraniu musi robić wrażenie. Fot. MK PZKO w Piosku

nionego roku. Wystarczy wymienić kilka z nich, jak wydanie mapy miejscowych nazw (efekt 18-letniej pracy Karola Kurzysza), bal karnawałowy, wykonanie deskału upamiętniającego piosecką poetkę Marię Suszkową (Chraścine z Pustek), jubileusz 150-lecia szkoły polskiej w Piosku czy plenerową wystawę na płocie szkoły poświęconą jej historii. Dobrym podsumowaniem była multimedialna prezentacja z wydarzeń 2024 roku, którą prowadził Jan Michalik.

DZIEJE SIĘ W REGIONIE

GRÓDEK
Czas na wielkie sprzątanie. Zaplanowano je na sobotę. O godz. 9.00 wszyscy chętni spotkają się przed budynkiem Urzędu Gminy i stamtąd wyruszą sprzątać miejsca publiczne, łąki, lasy, brzegi Olzy. Najważniejszym zadaniem będzie zbieranie odpadów. Po wspólnie wykonanej pracy na uczestników będzie czekał posiłek i sąsiedzkie rozmowy pod wiatą w kompleksie Girów. (dc)

KARWINA
Zamek Frysztat przygotowuje się do otwarcia sezonu turystycznego. Po przerwie zimowej można go będzie zwiedzać od piątku 5 kwietnia. Na ten dzień przygotowano dodatkową atrakcję – godzinne przedstawienie teatralne pt. „Przypadek pięknego drakona”, które zostanie kilkakrotnie wystawione na drugiej trasie zwiedzania. Bilety będą w sprzedaży od 1 kwietnia. W piątek 18 kwietnia z

okazji Międzynarodowego Dnia Zabytków bilety do zamku będą o połowę tańsze. (dc)

ORŁOWA
Dzięki wsparciu z Fundacji OKD miasto może zainwestować w rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej. Właśnie rozpoczyna się budowa siłowni zewnętrznej, która będzie nawiązywała do gotowego już niemal kompleksu sportowego w pobliżu szkoły podstawowej przy ul. U Kaplicky. Bezpieczna sztuczna nawierzchnia oraz zestaw przyrządów do ćwiczeń pochłona kwotę ok. 1,5 mln koron. Kompleks sportowy obok szkoły składa się z boiska wielofunkcyjnego, bieżni oraz skoczni do oku w dal. Fundacja OKD przekazała na budowę 4 mln koron. (dc)

TRZYNIEC
Dzięki zaangażowaniu społeczników ze stowarzyszenia Liberi&My na Borku powstaje ogród społecznościowy. Działkę leżącą w pobliżu historycznych drzewiówek przekazała na ten cel Regionalna Rada Rozwoju i Współpracy, która ma siedzibę w Trzyniecu. W planie są grządki z warzywami i ziołami oraz rabaty kwietowe. Najważniejszym elementem w tworzeniu ogrodu będzie wspólna praca i wysiłek lokalnej społeczności. Informacje o tym, jak włączyć się we wspólne działania, będą na bieżąco publikowane w grupie Komunitni Zahrada Trinec na Facebooku. (dc)

W SKRÓCIE...

Noga z gazu!

Kierowcy podróżujący obwodnicą Frydka-Mistka od 1 kwietnia powinni baczniej uważać na znaki ograniczające prędkość. Na kilometrowym luku autostrady D48 w okolicach rzeki Morawki już na chwilę obecna obowiązuje ograniczenie prędkości do 100 km/h, od 1 kwietnia w tym miejscu będzie realizowany odcinkowy pomiar prędkości. Ze wszystkimi konsekwencjami dla kierowców. To efekt apelu mieszkańców, skarżących się na hałas, zwłaszcza w godzinach wieczornych. Ich zdaniem odgłosy samochodów pedących po obwodnicy dozwolonej na czeskich autostradach prędkością 130 km/h były nie do wytrzymania.

Jan Rydl, rzecznik prasowy Dyrekcji Czeskich Dróg i Autostrad, w rozmowie z dziennikarzami zaznaczył, że od 1 kwietnia nie będzie taryfy ulgowej, a dane dotyczące przekroczenia dozwolonej prędkości trafią od razu do odpowiednich urzędników we Frydku-Mistku. Upraszczając te słowa, do tygodnia od wykroczenia w naszej skrzynce pojawi się mandat, którego wysokość może sięgnąć nawet kilka tysięcy koron. Restrykcje mają potrwać na czas określony. (jb)

Pomoc w parkowaniu

Od marca w Ostrawie działa specjalna „dyspozytorka parkingowa” uruchomiona przez spółkę Ostraw-

ska Komunikacja. Obsługuje ponad 2700 miejsc parkingowych, w tym także na ulicach wyposażonych w parkometry. Kierowcy otrzymają pomoc 24 godziny na dobę, przez siedem dni w tygodniu przy wszelkiego rodzaju problemach – od kłopotów z płatnością online za parking, po rozwiązywanie problemów technicznych czy awarii systemów szlabonów i automatów parkingowych. Dyspozytor korzystając m.in. obrazu kamer monitoringu parkingowego jest w stanie udzielić kierowcom pomocy – rozmawiając z nimi lub udzielając takiej informacji, dzięki której sami będą mogli rozwiązać problem. To pozwoli zaoszczędzić czas związany z wysłaniem na miejsce obsługi technicznej. (klm)

W trakcie wydarzenia nie zabrakło występów artystycznych dzieci i wyróżnienia jubilatów. Uczestnicy zebrania mieli okazję wysłuchać też prelekcji Chrystiana Heczki, który na podstawie ubiegłorocznej wyprawy Kapeli „Lipka” opowiedział o Polonii żyjącej w Brazylii. ▲

– Ta działalność była bardzo bogata i urozmaicona, lecz za tym wszystkim kryje się mnóstwo godzin pracy społecznej, poświęcenia i waszej ofiarności dla naszego koła i całego społeczeństwa – podkreślił prezes Alojzy Wocławek, zwracając się do uczestników. Dodał, że dzięki wsparciu Fundacji Volens, Kongresu Polaków w RC oraz Gminy Piosek, wiele wydarzeń zyskało solidne zaplecze finansowe i promocyjne. Nie bez znaczenia była także współpraca z Kapelą „Lipka”, która wzmocniła przekaz medialny i twórczy charakter projektów – m.in. poprzez realizację materiałów wideo i obecność w mediach społecznościowych.

Karol Kurzysz, regionalista, miłośnik gwary i historii regionu, przybliżył uczestnikom działalność Klubu Miłośników i Historii i Tradycji Piosku, nawiązując do historii miejscowości. A Ivana Wrona, dyrektorka Szkoły Podstawowej i Przedszkola z Polskim Językiem Nauczania w Bukowcu podsumowała działalność placówki, w której uczy się 43 dzieci – 13 z Piosku i 30 z Bukowca. Omawiając szkolne akcje oraz planowane na ten rok wydarzenia, podkreśliła, że dzieci z buko-

Czas na jubileusze

Kolejne miejscowe koło Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego w regionie ma za sobą zebranie sprawozdawcze. W ostatnią niedzielę obradowali działacze z Hawierzowa-Suchej. W największym skrócie wygląda to tak: na 1 stycznia koło skupiało 102 członków, których śred-

nia wieku wynosi 65,8 lat, a w 2024 roku zorganizowało pięć imprez. Były to, jak poinformował „Głos” Franciszek Jasiok, prezes koła, Bal Papuciowy, zebranie sprawozdawcze, wycieczka do zakładu Marlenki w ramach Dnia Matki, Dożynki Suskie oraz wspólnie z miejscowym zbozem SKEAW spotkanie poświęcone 50. rocznicy śmierci Emilii Kolder. Referaty wygłosił Władysław Magiera, Wanda Palowska, Franciszek Bałon oraz Józef Słowik.

– W trakcie tego spotkania został wyświetlony fragment filmu dokumentalnego o Emilii Kolder oraz została odsłonięta tablica pamiątkowa na Domu Zborowym, w którym mieści się świetlica naszego koła. W spotkaniu wzięło udział blisko sto osób – dodał Jasiok. Na dziś w ramach MK działają trzy kluby – Klub Kobiet, Klub Pa-

nów w Najlepszych Leciech oraz Klub Młodych na BIS (czyli średniaków). Organizują spotkania i drobne imprezy. Jednym z punktów programu było sprawozdanie finansowe za rok 2024, które przedstawiła skarbniczka koła Renata Filuś. Natomiast przewodnicząca komisji rewizyjnej Krystyna Pałáškova zapoznała zebranych z wynikami przeprowadzonej kontroli finansowej. Przedstawiono także plan pracy oraz budżet na rok 2025 – oba te materiały uczestnicy zebrania zaakceptowali. W gronie pezetkaowców pojawiła się także Hana Dvořáková, kronikarz miasta Hawierzowa, która mówiła o latach 2016-2024, posiłkując się licznymi zdjęciami.

W tym roku przypada 70. rocznica powstania miasta Hawierzowa oraz 50. rocznica otwarcia świetlic, dlatego zarząd koła ma w planach zorganizowanie wystawy poświęconej tym dwóm rocznicom. W czasie zebrania wybrano ponadto dwóch przedstawicieli koła na Zjazd PZKO. Są to Franciszek Jasiok oraz Józef Słowik.

Dodajmy, że zebranie prowadził wiceprezes Zbigniew Słowik. (wot)

Terminy zapisów do polskich szkół na Zaolziu

BUKOWIEC	2 kwietnia, godz. 8.00-15.30
BYSTRZYCA	2 kwietnia, godz. 8.00-17.00
CIERLICKO	2 kwietnia, godz. 8.00-16.00
Cz. CIESZYN	9-10 kwietnia (godziny w podziale wg przed-szkoli i miejsca zamieszkania)
Cz. CIESZYN-SIBICA	10 kwietnia, godz. 13.00-17.00
GNOJNIK	11 kwietnia, godz. 8.00-15.00
GRÓDEK	10 kwietnia, godz. 8.00-16.00
HAWIERZÓW	7-8 kwietnia, godz. 14.00-17.00
JABLONKÓW	9-10 kwietnia, godz. 13.00-17.00
KARWINA	29 kwietnia, godz. 14.00-17.00
KOSZARZYSKA	3 kwietnia, godz. wg wcześniejszego uzgodnienia
LUTYNIA DOLNA	8 kwietnia, godz. 13.00-17.00
ŁOMNA DOLNA	9 kwietnia, godz. 12.00-16.00
MILIKÓW	8-9 kwietnia, godz. 8.00-13.00
MOSTY K. JABLONKOWA	9-10 kwietnia, godz. 13.00-17.00
NAWSIE	10 kwietnia, godz. 12.00-16.00
OLBRACHCICE	9-10 kwietnia, godz. 14.00-17.00
ORŁOWA-LUTYNIA	10 kwietnia, godz. 13.00-16.30, 11 kwietnia, godz. 8.00-12.00
ROPICA	10 kwietnia, godz. 13.00-17.00
STONAWA	10 kwietnia, godz. 13.00-16.30
SUCHA GÓRNA	10 kwietnia, godz. 12.00-16.30
TRZYNIEC	15-16 kwietnia, godz. 14.00-16.00
TRZYNIEC-OLDRZYCHOWICE	15-16 kwietnia, godz. 14.00-16.00
WĘDRYNIA	8 kwietnia, godz. 12.00-17.00, 9 kwietnia, godz. 8.00-12.00

Opr. (dc)

MOBILNA REDAKCJA

Dom PZKO w Olbrachcicach, 7 kwietnia 9.00-15.00

KOLEJNY PRZYSTANEK NA TRASIE MOBILNEJ REDAKCJI

Dziękujemy za gościnę w Skrzeczoniu

Obietnice są po to, żeby je spełniać. W czwartek redakcja „Głosu” w pełnym składzie odwiedziła kolejne koło PZKO, by na miejscu przygotować do druku numer, który właśnie trzymacie państwo w ręku. Tym razem w ramach mobilnej redakcji dotarliśmy do Bogumina-Skrzeczenia.

Janusz Bittmar

Kiedy 13 marca spotkał się z czytelnikami i sympatykami gazety na pierwszym spotkaniu w wędryńskiej „Czytelnii”, już wtedy snuiliśmy plany dotyczące dalszej części naszego tournée po Domach PZKO. Wybór MK PZKO w Boguminie-Skrzeczoniu nie był przypadkowy, to jedno z najprężniej działających kół PZKO nie tylko na zaolziańskich „dołach”. Na miejscu pogostili nas gospodarze, sekretarz Tadeusz Guziur wraz z żoną, były prezes Bogusław Czapek, wśród gości nie zabrakło też długoletniego prezesa zaprzyjaźnionego Koła w Boguminie-Szonymchlu, Gerharda Brzezińskiego. Podobnie jak w Wędrynie, również w Skrzeczoniu pojawili się najmiłośnicy czytelnicy „Głosu”. Byli to uczniowie polskiej podstawówki w Lutyni Dolnej, którzy specjalnie z tego powodu przyjechali do Skrzeczonia przed południem.

– Wybrałam uczniów, którzy na co dzień interesują się mediami, są np. youtuberami czy lubią tworzyć jakąś wizualną treść w swoim smartfonie – powiedziała nam Sabina Suchanek, dyrektorka dolnolutyńskiej szkoły. Prawie dwudziestka dzieci z szóstej i siódmej klasy z zacięciem wystuchała rad doświadczonych dziennikarzy. Szymon Brandys odpowiedziałny w naszej gazecie za media społeczne poprowadził następnie krótkie warsztaty dla youtuberów. Wiadomo, dla młodzieży wizualna część dziennikarskiej pracy jest najbardziej frapująca.

– Lubię świat youtube'ów i sam próbuję coś tworzyć w tym kierunku – zdradził nam Adam Bugdol. – Kręcimy krótkie filmiki, które następnie publikujemy na YouTube – dodał szóstkoklasista. Jego kolega, Matej Stencel, zamienił się wczoraj w dziennikarza terenowego. Z mikrofonem w ręku przepytał m.in. redaktora naczelnego „Głosu”, Tomasza Wolffa pod kątem jego codziennej pracy. – Zawód dziennikarza jest nieprzewidywalny. Każdy dzień przynosi nowe wyzwania w naszej pracy – zaznaczył Wolff. Nie tylko jednak filmikami wideo żyją uczniowie dolnolutyńskiej szkoły. Jak zdradziła nam dyrektorka, w szkole regularnie powstaje szkolna gazetka. – To już tradycja. Dzieci piszą o tym, co akurat ciekawego dzieje się w szkole. Nie brakuje też rubryk rozrywkowych, dowcipów itp. – stwierdziła na wczorajszym spotkaniu Suchanek.

Nie byłoby czwartkowego gotowania, gdyby nie gościnność gospodarzy skrzeczońskiego koła, którzy umożliwili nam rozłożyć redakcyjny sprzęt w ich progu. – Staramy się utrzymać ten obiekt, chociaż nie jest to wcale łatwe. Mamy dołączyć współpracę z bogumińskim ratuszem, od którego otrzymujemy też czę-

ściowo dofinansowanie na naszą działalność. W tym roku w planach jest wymiana wejściowych drzwi, a następnie wymiana okien. Mam nadzieję, że wszystko wypali – zdradził nam Tadeusz Guziur, o którym jego współpracownicy twierdzą, że jest chodzącą encyklopedią koła. – Nigdy się nie stało, żebyśmy nie

otrzymali dofinansowania od miasta na naszą pracę. Jesteśmy rzetelni, dokładni, co miasto zawsze skwitowało z dużym zadowoleniem – zaznaczył Bogusław Czapke.

Również na „dołach” sporo się dzieje, o czym przekonywali działacze skrzeczońskiego koła w Luż-

nej pogawędce z naszą redakcją: „Z-

Ściowo dofinansowanie na naszą działalność. W tym roku w planach jest wymiana wejściowych drzwi, a następnie wymiana okien. Mam nadzieję, że wszystko wypadł – zdradził nam Tadeusz Guziur, o którym jego współpracownicy twierdzą, że jest chodzącą encyklopedią koła. – Nigdy się nie stało, żebyśmy nie

otrzymali dofinansowania od miasta na naszą pracę. Jesteśmy rzetelni, dokładni, co miasto zawsze skwitowało z dużym zadowoleniem – zaznaczył Bogusław Czapek.

Również na „dołach” sporo się dzieje, o czym przekonywali działacze skrzeczńskiego koła w luźnej pogawędce z naszą redakcją: – Z

W maju zapraszamy na tradycyjny turniej w tenisie stołowym, przygotowujemy też turniej w strzałkach. Od 1973 roku utrzymujemy ścisłe kontakty z Towarzystwem Ziemi Grodzkowskiej. Wymieniamy się doświadczeniami, spotykamy się na imprezach, odwiedzamy się. To piękna współpraca.

W maju zapraszamy na tradycyjny turniej w tenisie stołowym, przygotowujemy też turniej w strzałkach. Od 1973 roku utrzymujemy ścisłe kontakty z Towarzystwem Ziemi Grodzkowskiej. Wymieniamy się doświadczeniami, spotykamy się na imprezach, odwiedzamy się. To piękna współpraca.

E-mail: danuta.chlup@glos.live

Pisząc do nas, podaj swój wiek, klasę i adres szkoły, do której uczęszczasz.
Prosimy o nadsyłanie listów o objętości do 2000 znaków ze spacjami.

Dni Otwarte w przedszkolach

● W polskich przedszkolach w Trzycznie odbędą się w kwietniu Dni Otwarte: przy ul. SNP (na zdjęciu) – 7 kwietnia, w Odrzychowicach – 8., przy ul. Szeffanika 9., w Lesznej Dolnej 10., w Nieborach 11 kwietnia. Wszystkie placówki zapraszają rodziców i dzieci w godzinach 9.00-11.00. Fot. ARC Przedszkola przy ul. SNP

KRZYŻÓWKA

Rozwiązanie dzisiejszej krzyżówki przypomina nam o pewnym zbliżającym się dniu. Przeczytacie je na ciemniejszym tle. Rozwiązania nadsyłajcie na adres e-mail: danuta.chlup@glos.live, w terminie do 15 kwietnia. Nagrodę książkową za poprzednią krzyżówkę otrzymuje Maria Wiktoria Hanuśowa (Červený Kostelec). Przekazało ją Stowarzyszenie Przyjaciół Polskiej Książki.

1.									
2.									
3.									
4.									
5.									
6.									
7.									
8.									
9.									
10.									
11.									
12.									

1. Bariera, którą musimy obejść albo na przykład przeskoczyć
2. Mały kwiatek z kolcami albo zdrobienie od imienia Róża
3. Państwo w Azji z nazwą podobną do Indii i stolicą Dżakartą
4. Małutki holender lub inna zabawka, którą nosimy „na szczęście”
5. Stolica Holandii
6. Mieszkaniec Ameryki
7. Mający kolor popiołu
8. Człowiek jadący na rowerze
9. Ten, kto rysuje obrazki do książek
10. Miejsce z wieloma splątanymi drogami, w których łatwo się zgubić
11. Wojownik z Dzikiego Zachodu, z pióropuszem i opaską na czole
12. Gra zespołowa, w której piłkę odbija się przez siatkę. **(dc)**

W DOMU PZKO W NAWSIU PRZYPOMNIANO OTO ŻABKĘ Śpiewał ze smakiem i gotował śpiewająco

Piosenki autorstwa Oty Żabki zabrzmiały w niedzielne popołudnie w Domu PZKO w Nawsiu. Właśnie tam odbyło się spotkanie poświęcone pamięci śląskiego kompozytora, pieśniarza i folklorysty, który – gdyby żył – w tym roku obchodziłby swoje 105. urodziny.

• Zebranych w Domu PZKO w Nawsiu powitali organizator spotkania Stanisław Gawlik (z lewej) oraz wójt gminy Marian Waszut.

Szymon Brandys

Wydarzenie zorganizował Stanisław Gawlik, a utworzył je wójt Nawsia Marian Waszut. Wśród obecnych byli również prezes Miejscowego Koła PZKO w Nawsiu Jan Heczko oraz rodzina kompozytora. Muzyczne dziedzictwo ojca kontynuowały jego cztery córki: Anna Burońowa, Marta Gelnarowa, Marie Klingowa i Ludmiła Żabkowa. Jako kwartet wokalny „Sestry Żabkowskie” zdobywały liczne nagrody na festiwalach i konkursach folklorystycznych. W repertuarze miały głównie pieśni ludowe ze Śląska Cieszyńskiego, które samodzielnie harmonizowały na cztery głosy (ich nagrania można usłyszeć w archiwach Czeskiego Radia Ostrawa).

Muzyczne dziedzictwo ojca kontynuowały jego cztery córki: Anna Burońowa, Marta Gelnarowa, Marie Klingowa i Ludmiła Żabkowa. Jako kwartet wokalny „Sestry Żabkowskie” zdobywały liczne nagrody na festiwalach i konkursach folklorystycznych. W repertuarze miały głównie pieśni ludowe ze Śląska Cieszyńskiego, które samodzielnie harmonizowały na cztery głosy (ich nagrania można usłyszeć w archiwach Czeskiego Radia Ostrawa).

Piosenki Żabki

Jednym z pierwszych punktów programu był występ dzieci z chóru „Melodyjka” działającego przy polskiej szkole podstawowej w Nawsiu. Młodzi wykonawcy zaśpiewali trzy piosenki z dorobku Żabki: „Przełaziły jaskółeczki”, „Stokroteczki” i „Hopsa, hopsa, do góry!”.

– To dla nas ciekawiejsze niż repertuar, ponieważ w szkole śpiewamy raczej piosenki polskich autorów, ale pan Gawlik poprosił nas o przygotowanie kilku utwo-

rów autorstwa Oty Żabki, więc było nam bardzo miło nauczyć się czegoś nowego – wyjaśniała Alicja Trombik w rozmowie z „Głosem”.

Następnie na scenie pojawił się zespół Blaf, który ma już w swojej dyskografii kilka utworów śląskiego kompozytora. Publiczność usłyszała m.in. „Słoneczko”, „Skokały dwie żabki” i „Chodził druciorz po dziedzinie”. – Poznaliśmy Otę przed 15 laty, graliśmy nawet na jego 90. urodzinach – powiedział Tomáš Tomek, lider grupy. – Pozytywnie nas nastroiły jego piosenki, a aktualnie nagrywamy nową płytę i znów sięgnęliśmy, za pozwoleniem rodziny, do archiwum tego twórcy i wykorzystaliśmy utwory „Na Szańce” oraz „Kostkowski potoczek” – dodał.

Prezentacja życia i twórczości

W centralnej części programu Stanisław Gawlik przedstawił prezentację multimedialną poświęconą życiu i twórczości głównego bohatera. – Myślę, że był największym powojennym propagatorem śląskiej mowy poprzez pieśni, które wszystkie napisane są po naszymu i po naszymu śpiewane – mówił Gawlik.

Sam Żabka był również bardzo uzdolnionym wokalistą. Już jako młody człowiek kształcił się pod okiem profesora Václava Ševčíka w Ostrawie, gdzie ćwiczył klasyczne partie wokalne, m.in. z opery Janáčka i Smetany. – Miał piękny głos! On śpiewał nawet lepiej niż Jura spod Grónia – podkreślił organizator spotkania.

O wyjątkowości postaci Żabki opowiadał także wójt Nawsia Marian Waszut, który znał go osobiście i śpiewał z nim w Chórze Męskim „Gorol”. – Kiedy pierwszy raz usłyszałem o takiej inicjatywie, to bardzo się ucieszyłem, bo czasami zapominamy o tych ludziach, którzy naprawdę z sercem tworzyli naszą kulturę. Ota Żabka był jednym z

tych mieszkańców, którzy dali Nawsi charakter – zaznaczył.

Pisał i gotował z rozmachem

Oto Żabka (1920-2011) był kompozytorem, pieśniarzem, kucharzem i propagatorem lokalnej kultury. Muzykalność odziedziczył po matce. Choć zawodowo związał się z gastronomią – gotował m.in. dla prezydenta Edvarda Beneša podczas bankietu w zakładowym hotelu Hutvy Witkowiec i przez wiele lat pełnił funkcję szefa kuchni w Hucie Trzynieckiej – przez całe życie tworzył i śpiewał piosenki inspirowane Beskidami i życiem codziennym mieszkańców regionu.

W swoim domu prowadził salę gościnną dla delegacji dyrekcji Hutvy, gdzie przez lata obsługiwał gości z całej Europy i spoza niej – m.in. z Meksyku, Indii, Francji i Afryki. Gościom serwował nie tylko dania swojej kuchni, ale również... śpiew w ich ojczystym języku – czeskim, niemieckim, rosyjskim, francuskim, włoskim, a nawet łacinie.

W ogólnokrajowym konkursie kulinarnym zdobył pierwsze miejsce za kompozycję zimnej płyty i miał reprezentować Czechosłowację na Expo 1967 w Montrealu. Ostatecznie do wyjazdu nie doszło.

Oprócz „Gorola” śpiewał też w chórze „Hutník” z Trziny (z którym wykonał m.in. duet z opery Mo-niuszki „Straszny Dwór” i miał solowe partie w repertuarze klasycznym i ludowym). Jego utwór „Bijatyka” zdobył uznanie m.in. na festiwalu w Poznaniu, gdzie wykonało go 300 śpiewaków w połączonych chórach, natomiast „Beskidy” przyniosły jego muzyce zwycięstwo w Koszalinie i trzecie miejsce na festiwalu we Włoszech.

Zupa jak u Żabki

Podczas niedzielnego spotkania nie zabrakło także akcentu kulinarnego – zaserwowano góralską zupę według

• Oto Żabka śpiewa razem ze swoją matką. ZDJĘCIA: SZYMON BRANDYS, ARC

Góralski specjał

Składniki:

- ☞ 75 dag chudego mięsa wieprzowego
- ☞ ok. ¾ l zimnej wody
- ☞ 2 łyżki musztardy
- ☞ 1 kostka rosółowa (drobiowa lub warzywna – opcjonalnie)
- ☞ 2 średnie marchewki i podobna ilość selera
- ☞ 150 g świeżych borowików lub pieczarek
- ☞ 150 g masła + mąka pszennej (na zasmażkę)
- ☞ śmietana do zabielenia
- ☞ sól, pieprz, sok z cytryny lub Sos Worcestershire – do smaku

Przygotowanie:

1. Mięso pokrój w kostkę, przełóż do 2-litrowego garnka, zalej wodą, dodaj sól, pieprz, musztardę i ewentualnie kostkę bulionową. Gotuj powoli.
2. Gdy mięso będzie w połowie miękkie, dodaj pokrojone w kostki marchew i seler.
3. Przed zagotowaniem dodaj grzyby.
4. Przygotuj zasmażkę z masła i mąki, dodaj do niej śmietany, wymieszaj i dodaj do zupy, zagęszczając ją nieco. Pogotuj chwilę.
5. Dopraw sokiem z cytryny lub Sosem Worcestershire.
6. Opcjonalnie: z części mięsa, po zmieleniu, zrób małe kluseczki (z dodatkiem jajka i mąki, ew. bułki tartej). Dorzuć do zupy (wystarczy krótko gotować).

Zupa jest sycająca – może być pełnowartościowym daniem obiadowym.

• Syn Ludvík Żabka z zupą.

przepisu Oty Żabki. – To jest oryginalna receptura, którą ojciec wymyślił ponad 60 lat temu. To żadna tajemnica kucharska, więc przekazuję do publikacji – powiedział Ludvík Żabka. Podstawą „gorolskiej polowy” (przepis publikujemy powyżej) jest mięso wieprzowe i musztarda.

Niedzielne spotkanie miało też akcent charytatywny. Organizatorzy zorganizowali zbiórkę na rzecz dzieci, które niedawno osierociła mieszkanka gminy Pavlina Krmačova (zmarła w wieku 35 lat). Zebrano ponad 5000 koron.

Wojna oczami kapelana

Kapelan wojskowy Daniel Waclawek był jednym z kilkunastu gości, którzy na początku marca w ramach Dnia Inspiracji odwiedzili Polskie Gimnazjum im. Juliusza Słowackiego w Czeskim Cieszynie, żeby opowiedzieć o swojej pracy, pasji, doświadczeniach. Związane są z Biblią, wojną i życiem, które czasem wisi dosłownie na włosku.

Beata Schönwald

Pochodzący z Bystrzycy pastor Śląskiego Kościoła Ewangelickiego A.W. Daniel Waclawek sam uczył się w tej szkole. Potem skończył teologię w Pradze, przez krótki czas pełnił posługę duszpasterską, by wreszcie wstąpić do armii. Przed 14 laty jako porucznik został wcielony do 72. batalionu 7. brygady zmechanizowanej w Przaskawicach koło Olomuńca. Obecnie jest w stopniu majora, pracuje w dowództwie Wojska Łądowego w Olomuńcu. – Nigdy nie myślałem o tym, żeby pójść w ślady ojca i zostać pastorem. Pewnie dlatego, że wiedziałem, na czym to wszystko polega. Zostałem jednak nie tylko księdzem, ale także kapelanem – przyznał w czasie spotkania w gimnazjum.

Skąd się wzięli kapelani?

Działalność duszpasterska w wojsku nie jest na naszych terenach niczym nowym. Mało tego, w czasach austro-węgierskich, jak zaznaczył Waclawek, posługę tę wykonywali podczas wojny nie tylko duchowni chrześcijańscy, ale także muzułmanie. Po powstaniu samodzielnej Czechosłowacji swoich kapelanów mieli katolicy, bracia czescy ewangelicy i husyci. Po drugiej wojnie światowej, gdy władzę przejęli komuniści, kapłanów zastąpiono w pewnym sensie politrukami. Po upadku reżimu postanowiono jednak wrócić do istniejącej wcześniej tradycji. Pierwszym czeskim kapelanem wojskowym po 1989 roku został obecny biskup pilzneński ks. Tomáš Holub. – Aby pogodzić wszystkie konfesje chrześcijańskie, stworzono model ekumeniczny, czyli jedną służbę wojskową kapelanów różnych wyznań. Dla porównania w Polsce istnieją trzy – rzymskokatolicka, prawosławna i protestancka – przybliżył uczestnikom spotkania pastor. Od razu zdradził również, co trzeba zrobić, aby dołączyć do duchownych w armii. Należy skończyć teologię, odbyć co najmniej dwuletnią praktykę duszpasterską i pomyślnie przejść testy. Namawiał do tego nie tylko chłopaków, ale także dziewczyny. W końcu Republika Czeska ma już jedną kapelanek.

wych żołnierzy, jak i ich dowódców, którzy w czasie konfliktu zbrojnego nieraz stają wobec dylematów etycznych. W życiu nie jest tak, że zawsze jest wybór między dobrem a złem albo między wieloma dobrymi opcjami. Czasami wszystkie są złe i nawet wtedy trzeba podjąć decyzję – przekonywał major.

– Ludzie często myślą, że będąc księdzem w armii, odprawiam nabożeństwa i jestem do dyspozycji tylko dla ludzi wierzących. To błędne przekonanie, bo jako kapelan wojskowy jestem tam dla każdego. Każdy może przyjść do mnie ze swoim kryzysem. Mogę też ją podejść do kogoś i powiedzieć: „Hej, słyszałem, że masz problemy”. Czy zechce się przede mną otworzyć, to już inna rzecz. Spokojnie może powiedzieć: „Nie mam ochoty z tobą rozmawiać” – stwierdził.

Co ma do roboty ksiądz w armii?

Znakiem kapelanów wojskowych w RC jest lew jako godło państwa czeskiego oraz baranek będący symbolem zmartwychwstałego Chrystusa. – Naszym celem jest wnoszenie wartości chrześcijańskich do środowiska wojskowego. Jesteśmy z żołnierzami, pomagamy im w tym, co oni robią i czym żyją. Armia jest miejscem, w którym trzeba przyjaść, że będzie się umierać. Modlimy się do Boga, żeby tego nie było. Niemniej jednak wstępując do wojska, każdy musi liczyć się z tym, że może stracić życie. Służymy jako wsparcie duchowe zarówno dla szerego-

• Kapelan Daniel Waclawek był jednym z gości Dnia Inspiracji w Polskim Gimnazjum w Czeskim Cieszynie. Fot. NORBERT DĄBKOWSKI

lowali w domu swoje sprawy. Nie każdy bowiem wraca. Pastor wspominał w związku z tym niejednego żołnierza, któremu nie było dane przeżyć. – Moja służba polega również na tym, że razem z dowódcą informuję rodzinę o tym, że ich syn został ranny i umiera. Dokładne informacje, jak postępować w takich sytuacjach, zawiera przygotowana w tym celu broszurka. Niby jesteśmy w tym ćwiczeni, ale kiedy nadejdzie taki moment, dobrze mieć ją przy sobie – przyznał Daniel Waclawek, który mieszka obecnie w Trzanowicach.

Na poinformowaniu rodziny o zgonie rola kapelana się nie kończy, a tak naprawdę dopiero zaczyna. W tej krytycznej chwili musi otoczyć rodzinę opieką i wsparciem. – Śmierć pierwszego żołnierza była naprawdę ciężka, to był okres bólu i smutku. Starałem się przekonać jego rodziców, żeby spróbowali spojrzeć na przedświecnie wygasłe życie swojego syna z tej pozytywnej strony: „W ogóle mogliście nie mieć, jednak był wam dany, choć na krótszy czas, niż sobie wyobrażaliście. Spróbujcie popatrzeć z wdzięcznością na to, co z nim przeżyliście” – mówiłem wtedy do nich. To jest ciężkie, bo ludzie są żli, płaczą, krzyczą. – Zawsze, nie zdarza się to każdego dnia – dodał duchowny.

A czasem nawet kończy się happy endem. Tak było z Lukášem Hiráką. – Jego historia wykracza poza wszystkie dotychczasowe scenariusze. Został ciężko ranny w Afganistanie i wszystko wskazywało na to,

że nie przeżyje. W głowie układałem już dla niego mowę pożegnalną. Tymczasem w ub. roku wyprawili się mu wesele – stwierdził kapelan.

Młodzież uczestnicząca w spotkaniu była ciekawa, gdzie jest miejsce kapelana, kiedy jednostka staje do walki. Prelegent wyjaśnił, że kapelan wojskowy jest tzw. niekombatantem, co oznacza, że przysługują mu te same prawa i obowiązki jak wojskowemu personelowi medycznemu. – Może się zdarzyć, że kapelan znajdzie się na polu bitwy, ale podobnie jak lekarz może użyć broni tylko w obronie własnej lub swojego kolegi. Nikt nie może mu dać rozkazu do ataku.

Jak rozumieć wojnę?

Gość Dnia Inspiracji w czasie blisko półtoragodzinnego spotkania podjął również wątki bardziej teoretyczne, takie jak rozumienie wojny na przestrzeni minionych tysiącleci. Przytoczył przykłady, jak wojnę rozumieć filozofowie greccy, tacy jak Heraklit, Platon czy Arystoteles, zdaniem którego „praca jest po to, żeby móc odpocząć, zaś wojna jest po to, żeby żyć w pokoju”. Jako duchowny przybliżył również, jak w Starym Testamencie postrzegana jest kwestia wojny oraz jak odnosi się do niej pierwsi chrześcijanie. – Według Biblii, wojna zawsze była, jest i będzie częścią naszego życia. Świat bowiem na skutek grzechu nie jest tym, czym miałby być. Kiedy wojny już nie będzie, nastąpi koniec czasów. Dlatego są sytuacje, kiedy nie pozostaje nam nic innego, jak tylko walczyć – wyjaśniał.

• Znak kapelanów wojskowych Armii RC.

Mowa była też o kwestii wojny sprawiedliwej i niesprawiedliwej pokoju, a także zabijania nieprzyjaciół w odniesieniu do piątego przykazania „Nie zabijaj” oraz „nastawiania drugiego policzka”. – To prawda, ale nie możemy nastawiać policzka drugiego człowieka. Kiedy widzę, że dzieje się niesprawiedliwość, nie mogę więc pozostać biernym – przekonywał.

W odniesieniu do wojny na Ukrainie w czasie dyskusji padły również pytania o to, do jakiego momentu ma sens walczyć, czy prowadzenie wojny do utraty ostatniej kropli krwi jest moralne oraz jakie szanse odrodzenia się ma naród, który wyszedł do boju mężczyzn, kobiety i dzieci, a jego resztki zostaną rozproszone po całym świecie. Nie sposób było znaleźć na nie jednoznacznej odpowiedzi.

Gniezno: tu zaczęła się Polska (cz.1)

W tym mieście powstała znana polska wódka „Soplica”, tu znajduje się największa w Europie parowozownia i największa na Starym Kontynencie kolekcja kafli piecowych. Jest też najstarsza na ziemiach polskich czaszka żubra i nasiona oraz narzędzia rolnicze sprzed tysiąca lat. Ale najważniejsze jest to, że tu wszystko się zaczęło – Gniezno to miasto koronacji dwóch pierwszych królów Polski – Bolesława Chrobrego i Mieszka II – oraz pierwsza stolica Polski.

Łukasz Klimaniec

Od początku polskiego piśmiennictwa historycznego, czasów Galla Anonima, Gniezno jest zawsze miejscem wyjątkowym i gniazdem dynastii piastowskiej. Dla ówczesnych to było istotne, skąd wywodzi się dynastia. Czy rzeczywiście stąd się wywodziła? Tak naprawdę trudno powiedzieć, ale w tradycji Gniezno cały czas jest tym centrum – mówi dr Michał Bogacki, dyrektor Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie, z którym spotykam się w piątkowe wczesne popołudnie w siedzibie tej placówki.

Nie tylko ja obrałem ten kierunek. W drodze na spotkanie mijam grupę dzieci ustawiających się do zdjęcia przed pomnikiem Bolesława Chrobrego. To uczniowie klas 1-3 ze Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Pruscach, małej miejscowości w gminie Rogoźno położonej ok. 50 km od Gniezna.

– Dzieci miały już lekcję muzealną w Muzeum Początków Państwa Polskiego, a teraz wybieramy się na rynek – wyjaśnia Patrycja Pawlak, jedna z nauczycielek. – Przyjechalismy na tę wycieczkę, bo chcieliśmy w ten sposób uczcić 1000-lecie koronacji Bolesława Chrobrego – dodaje. Dla Gniezna oraz znajdujących się tu muzeów i katedry to wyjątkowy czas. Rok 2025 został przecież ogłoszony przez Sejm RP Rokiem Milenium Koronacji Dwóch Pierwszych Królów Polski. Historycy wskazują, że 18 kwietnia 1025 roku, w niedzielę wielkanocną, Bolesław Chrobry został koronowany w Gnieźnie na pierwszego króla Polski. W tym samym roku, prawdopodobnie 25 grudnia, królewską koronę otrzymał w Gnieźnie jego syn Mieszko II.

Chrzest był kluczowy

O tych czasach opowiada Muzeum Początków Państwa Polskiego, które jest częścią ogromnego kompleksu trzech połączonych ze sobą budynków – muzeum, liceum i auli widowiskowej. Dr Michał Bogacki wskazuje, że siedziba muzeum to pierwszy w Polsce obiekt zaprojektowany i zbudowany od podstaw z przeznaczeniem na cele muzealne. Jego zadanie to popularyzacja początków państwowości polskiej.

– Nasza wiedza na temat tych początków jest znikoma, bo niewiele źródeł pisanych z tamtych czasów dotrwało do naszych dni – zauważa dyrektor. Wskazuje, że o ile pierwszym historycznym władcą był Mieszko I, o tyle jego poprzednicy to legendarne postacie.

Rozmawiamy więc o początkach, o Mieszku I, który rozpoczął rządy na terenie Wielkopolski i okolicznych ziem, a umierając w 992 r. panował nad terenem zbliżonym do dzisiejszych granic państwa polskiego (bez Warmii i Mazur oraz północno-wschodnich terenów). Kluczowym momentem historii księcia

● Panorama Gniezna, widok z okien Muzeum Początków Państwa Polskiego. Fot. ŁUKASZ KLIMANIEC

jest przyjęcie chrztu w 966 r. Nie jest to chrzest Polski, bo to symboliczne określenie, ale chrzest Mieszka I i jego najbliższej świty.

– Mieszko dzięki temu wszedł w obszar kultury łacińskiej. Był to pierwszy z gwarantów przetrwania państwa polskiego. Żadne państwo pogańskie nie przetrwało średniowiecza – podkreśla dr Michał Bogacki.

25 lat czekania

W rozmowie dochodzimy do syna Mieszka I, czyli Bolesława Chrobrego, który był wojownikiem i władcą, który zaczął wiele wojen. Dr Bogacki mówi o 1000 roku i Zjeździe Gnieźnieńskim, który był de facto pielgrzymką cesarza Ottona III do grobu św. Wojciecha w Gnieźnie. Ale to wtedy podczas tego wydarzenia cesarz zdjął swój diadem i włożył go na głowę Bolesława Chrobrego dając wszystkim widoczny znak, że zgadza się na koronację tego władcy. Ale na koronę Bolesław musiał czekać 25 lat. Otton III zmarł dwa lata po zjeździe, a władzę po nim objął Henryk II, nieprzychylny Chrobremu, z którym polski władca wojował od 1002 do 1018 r. Bolesław wyszedł z tych wojen obronną ręką. Następca Henryka II, Konrad, nie miał już tak silnej pozycji. Wykorzystując to Chrobry zdobył z Rzymu poświęconą przez papieża koronę i akt koronacji mógł się dokonać.

– Poprzez tę koronację nie tylko Bolesław Chrobry został koronowany i wysłany na króla, ale i cała jego dynastia, jego potomkowie. A to nie było oczywiste. W Czechach na przykład pierwszy król był królem tylko za swojego życia, a jego państwo nie urosło do rangi królestwa. W Polsce było inaczej. Powstało królestwo, wcześniej bowiem im to księstwo – wskazuje dr Bogacki i dopowiada, że koronacja Chrobrego kończyła proces tworzenia państwowości Polski, którą zainicjował chrzest Mieszka I.

Chrobry królem Polski był ledwie dwa miesiące. Koronę przejął jego syn, Mieszko II, postać nietuzinowa, człowiek potrafiący pisać i czytać, dobrze przygotowany do pełnienia władzy. Jednak targane wewnętrznymi konfliktami państwo pod jego wodzą stało się łatwym celem dla sąsiednich władców. Osta-

tecznie Mieszko II musiał uciekać z kraju. Zdołał jednak powrócić i zjednoczyć królestwo. Zmarł w maju 1034 r. – Wraz z Mieszkim II kończy się coś, co nazywa się w literaturze pierwszą monarchią wczesnopiastowską, czyli właściwym procesem budowania państwa – wyjaśnia dr Bogacki.

Te drzewa święto w 940 r.

Muzeum Początków Państwa Polskiego to miejsce, w którym tysiącletnia historia Polski jest na wyciągnięcie ręki. – Chcemy zaskakiwać i pokazywać historię przybliżając ją jak najlepiej. Mam nadzieję, że co dziesiąta osoba, która nas odwiedza, zainspiruje się do poszukiwania dalszych informacji, a co druga wyciągnie podstawową wiedzę: jaka była rola chrztu, jaka rola koronacji, kim byli pierwsi polscy władcy – dodaje dyrektor muzeum i zachęca do obejrzenia ekspozycji, na której znajduje się pięć wystaw stałych.

Oprawdza mnie po nich historyk Maciej Elantkowski, przewodnik gnieźnieńskiego muzeum. Pokazuje najpierw rodzinną ścieżkę zwiedzania, którą placówka przygotowała z myślą o najmłodszych, a następnie zabiera w podróż po wystawie stałej, jaka mieści się w przestronnych salach na poziomie poniżej parteru. W pierwszej sali wzrok przykuwa wielka drewniana konstrukcja z pni i konarów – to fragment grodowego wału obronnego wydobuty w czasie badań w latach 60. ub. wieku.

– Ten wał miał od 12 metrów wysokości, a szerokość podstawy liczyła 25 metrów. Belki są dębowe. Taki wał był przysypyany ziemią i kamieniami, a na jego szczycie znajdowała się palisada – mówi Maciej Elantkowski. Z badań wynika, że drzewa użyte do budowy tego wału zostały ścięte ok. 940 roku! Śmiało można powiedzieć, że stał po nim Mieszko I.

W gablotach widnieją pierwsze księgi – ewangelarz Cesarza Ottona III, sakramentarz tyński, są przedmioty nawiązujące do rozwoju polskiej państwowości, m.in. denar Bolesława Chrobrego.

– Denary były za jego czasów to pierwsze materiały, w których pojawia się nazwa „Polska”. Na denarze widnieje napis „Princes Polonie” – wskazuje przewodnik.

Warto wiedzieć

☞ Według legend nazwa „Gniezno” wzięła się od słowa „gniazdo” oraz „gnieździć się” i związana jest z legendą powstania państwa polskiego. Jedną z pierwszych wzmianek o miejscowości „Gnesin urbs”, „Gnesni suburbium” oraz „Gnesen” zamieścił w łacińskiej kronice Thietmara spisanej w latach 1012–1018 biskup merseburski oraz kronikarz Thietmar.

☞ Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie mieści się przy ul. Kostrzewskiego 1, ok. 20 min spacerem od dworca kolejowego. Czynne jest od wtorku do niedzieli od 9.00 do 16.00. Bilety w cenie 20 zł (normalny) i 16 zł (ulgowy). Niedziela jest dniem bezpłatnego zwiedzania. Szczegóły na: muzeumgniezno.pl.

☞ Z okazji 1000-lecia koronacji królów Polski w całym kraju organizowane są różne wydarzenia. W kwietniu w Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie zostanie otwarta wystawa „Chrobry. Życie i twórczość”. Narodowy Bank Polski zapowiada wyjątkową emisję monet kolekcjonerskich, a 26 kwietnia odbędzie się uroczyste połączone posiedzenie Sejmu i Senatu RP.

☞ Województwa małopolskie, lubelskie, podkarpackie i świętokrzyskie wspólnie przygotowują rocznicę tysiąclecia koronacji pierwszego Bolesława Chrobrego. Centrum wydarzeń jubileuszowych jest Małopolska. Szczegóły na www.malopolska.pl/1025.

Ciekawostką jest kopia grotu włóczęgi św. Maurycego, która została ofiarowana Chrobremu przez Ottona III. Historyk zagaduje mnie, czy może być coś takiego, jak oryginalna kopia? Widząc zdziwienie tłumaczy, że oryginał włóczęgi znajduje się w Krakowie, a i tak... oryginałem nie jest. – Chrobry dostał kopię włóczęgi, o czym nie mógł wiedzieć. Bo Otton w czasie swojego panowania rozdał aż sześć włóczęgi św. Maurycego – wyjaśnia Maciej Elantkowski.

Przed gablotą z insygniami królewskimi przypomina, że 95 proc. polskich regaliów – beref, jabłek królewskich i koron – zostało skradzionych przez Prusaków ze skarbca wawelskiego w 1809 r., a następnie w 1811 przetopionych na pruskie dukaty w 1811 r. Jedne z niewielu ocalałych to insygnia Kazimierza Wielkiego, jakie znajdowały się w jego grobowcu, a zostały wydobyte w latach 60. XIX wieku. Przed potwornym pochówkiem króla narysował je Jan Matejko. Na podstawie tych rysunków wykonano dwie kopie insygniów – jedna jest dziś na Wawelu, druga w Gnieźnie.

– Przed gablotą z insygniami królewskimi przypomina, że 95 proc. polskich regaliów – beref, jabłek królewskich i koron – zostało skradzionych przez Prusaków ze skarbca wawelskiego w 1809 r., a następnie w 1811 przetopionych na pruskie dukaty w 1811 r. Jedne z niewielu ocalałych to insygnia Kazimierza Wielkiego, jakie znajdowały się w jego grobowcu, a zostały wydobyte w latach 60. XIX wieku. Przed potwornym pochówkiem króla narysował je Jan Matejko. Na podstawie tych rysunków wykonano dwie kopie insygniów – jedna jest dziś na Wawelu, druga w Gnieźnie.

– Przed gablotą z insygniami królewskimi przypomina, że 95 proc. polskich regaliów – beref, jabłek królewskich i koron – zostało skradzionych przez Prusaków ze skarbca wawelskiego w 1809 r., a następnie w 1811 przetopionych na pruskie dukaty w 1811 r. Jedne z niewielu ocalałych to insygnia Kazimierza Wielkiego, jakie znajdowały się w jego grobowcu, a zostały wydobyte w latach 60. XIX wieku. Przed potwornym pochówkiem króla narysował je Jan Matejko. Na podstawie tych rysunków wykonano dwie kopie insygniów – jedna jest dziś na Wawelu, druga w Gnieźnie.

Gniezno z innej perspektywy

Wśród innych artefaktów są m.in. pozostałości posadzki katedry romańskiej, w której koronowany był Bolesław Chrobry, rzeczy z okresu przedchrześcijańskiego (grzechotki, amulety, pisanki), fragmenty broni (groty włóczni, strzał, żelazce toporów, miecze, hełmy, szyszaki),

Sprawiedliwi mają swoją tablicę

Tablica upamiętniająca braci Wojciecha i Rudolfa Basików, którzy uratowali uciekiniera z Auschwitz, Żyda Roberta Wolfa, została odsłonięta w poniedziałek na gmachu szkoły w Korbielowie na Żywiecczyźnie. 24 marca przypada Narodowy Dzień Pamięci Polaków ratujących Żydów.

Polska Agencja Prasowa

Monika Kobyłańska, rzecznik katowickiego oddziału Instytutu Pamięci Narodowej, który wraz z samorządem gminy Jelesnia zorganizował uroczystość, podkreśliła w rozmowie z Polską Agencją Prasową, że Robert Wolf (Dub), więzień zbiegły z KL Auschwitz III–Monowitz, u rodziny Basików znalazł schronienie i przeżył.

W 1939 roku – pochodzący z Ołomuńca – Wolf został aresztowany i osadzony początkowo w KL Buchenwald, a następnie w KL Dachau. Potem trafił do podobozu Auschwitz w Monowicach.

W 2020 roku na stronie Gminnego Ośrodka Kultury w Jelesni Hieronim Woźniak, żywiecki dziennikarz, opublikował wspomnienia Rudolfa Basika, który pracował w szpitalu powiatowym w Żywcu na stanowisku zaopatrzeniowca i woźnego. Naprzeciw lecnicy mieszkała wdowa z córką, do której przyjeżdżał z Bielska jej narzeczony o nazwisku Gnacyński. To on poprosił Rudolfa o pomoc w ucieczce z czechosłowackiego Żyda Roberta Wolfa w okolicy Jelesni, którą uważał za

teren w miarę bezpieczny. Miał go osobiście wywieźć przez bramę obozową w stertach śmieci 15 lipca 1944 roku i początkowo ukrywał u siebie. Rudolf skontaktował się z bratem Wojciechem, który pracował w gospodarstwie ojca i był związany z AK. Dzięki pomocy Rudolfa uciekinier dotarł pociągiem do Jelesni. Trafił wówczas pod opiekę Wojciecha, który przewiózł go furmanką do Korbielowa i udzielił schronienia w gospodarstwie. 25 marca 1945 roku do Korbielowa wkroczyli Sowieci. Wolf wyjechał później do Czechosłowacji.

Woźniak napisał, że ocalony po wojnie dwukrotnie przyjechał do Korbielowa, ale nie doszło do spotkania z Basikami. Z jego inicjatywy jednak w 1964 roku Wojciech uhonorowany został medalem czechosłowackim i otrzymał uprawnienia kombatanckie. W 1994 roku został uhonorowany przez Jad Waszem medalem Sprawiedliwy Wśród Narodów Świata.

Kobyłańska przypomniała, że Narodowy Dzień Pamięci Polaków ratujących Żydów pod okupacją niemiecką, obchodzony 24 marca, jest wyrazem hołdu dla tych, którzy w trudnym okresie okupacji niemieckiej, mimo grożącej kary śmierci, zdecydowali się pomóc współobywatelom narodowości żydowskiej. – Tysiące naszych rodaków zaangażowało się

● Tablica zawieszona na ścianie polskiej podstawówki w Korbielowie. Fot. Facebook/Urząd Gminy w Jelesni

w pomoc Żydom. Tylko niewielka część z nich została uhonorowana medalem Sprawiedliwy wśród Na-

rodów Świata. Dzięki poświęceniu Polaków śmierci z rąk okupantów uniknęło kilkadziesiąt tysięcy Ży-

dów. Około tysięcy z pomagających zapłaciło za swój heroizm życiem – powiedziała. ▲

80 lat »Powszechnego«

4 marca 1945 r. ukazał się pierwszy numer „Tygodnika Powszechnego”. W pierwszych powojennych latach redakcja pisma była jedyną legalnie działającą grupą, która nie identyfikowała się ze stalinowskim modelem socjalizmu. Jacek Żakowski w książce „Pół wieku pod włos czyli życie codzienne „Tygodnika Powszechnego” w czasach heroicznych” tak opisał początek krakowskiego pisma: „Kończył się luty (a może zaczynał marzec) dramatycznego 1945 roku, kiedy w małym pokoiku krakowskiej Książęcej Kurii Metropolitalnej spotkali się dwaj ludzie mający założyć nowy katolicki tygodnik: Jerzy Turowicz (żonaty, szatyn o urodzie Bogarta, wzrost średni, przed wojną naczelny dziennika „Głos Narodów”, ostatnio bez stałego źródła utrzymania) i ksiądz kanonik Jan Piwowarczyk (profesor katolickiej etyki społecznej, bliski współpracownik księcia metropolity Adama Sapiehy, przedwojenny zwolennik radykalnej reformy rolnej, były proboszcz św. Floriana, publicysta, redaktor naczelny „Głosu Narodu” przed Turowiczem, rektor seminarium i więzień Montelupich)”.

„Tygodnik Powszechny” to nie tylko Turowicz i ks. Piwowarczyk. Pismo nie powstałoby, gdyby nie inicjatywa, poparcie i ochrona ze strony bp. Adama Stefana Sapiehy, którego posłanie na pierwszej stronie pierwszego numeru kończyło się zdaniem: „Ufam, że po tyloletnim przymusowym milczeniu, myśl katolicka znajdzie w nim godny wyraz, a dusze nasze zdrowy pokarm w tych przemowach dla Kościoła i Narodu chwilać”.

Wartykule otwierającym pierwszy numer ks. Piwowarczyk pisał, że świat i Polska muszą ulec po wojnie przebudowaniu i Kościół w tym zadaniu ma do odegrania ważną rolę, by zachować takie wartości jak prymat ducha nad materią, wywołenie osoby ludzkiej z tyranii warunków zewnętrznych, etyczny sens życia. Autor „Tygodnika” wskazywał, że Kościół stoi po stronie demokracji, postępu i antyfaszizmu. „I nie byłoby żadnego zaskoczenia, gdyby kiedyś ku czci Piusa XI z racji jego walki z ideologią faszystów i hitleryzmu wzniesiono pomnik w Londynie i Moskwie”.

Wśród autorów i redaktorów „Tygodnika Powszechnego” znaleźli się m.in.: Stefan Kisielewski, Antoni Gołubiew, Stanisław Stomma, Zofia Starowieyska-Morstinowa,

● Pierwszy numer „Tygodnika Powszechnego” ukazał się w niedzielę 24 marca 1945 roku. Fot. ARC

Hanna Malewska czy Józef Maria Świąciecki. Trzon redakcji stanowili trzydziestolatkowie: w 1945 r. Kisielewski kończył 34 lata, Stomma – 37, Gołubiew – 38, a Turowicz zaledwie 33. Siłą redakcji było też zaangażowanie naukowców z Uniwersytetu Jagiellońskiego, którzy byli autorami i redaktorami „Tygodnika Powszechnego” znaleźli się m.in.: Stefan Kisielewski, Antoni Gołubiew, Stanisław Stomma, Zofia Starowieyska-Morstinowa,

Najważniejszy był Turowicz, który od października 1945 r. widniał w stopce jako redaktor naczelny. Ks. Piwowarczyk zachował głos decydujący w sprawach zasadniczych, ale w końcu opuścił redakcję w 1951 r. Turowicz pozostał na stanowisku do śmierci w 1999 r. Po nim obowiązki przejął ks. Adam Boniecki, natomiast od marca 2011 roku funkcję tę pełni Piotr Mucharski.

(PAP)

100

W takim nakładzie został wydany medal z okazji 1000-lecia koronacji Bolesława Chrobrego. To kolejny projekt Mennicy Polskiej oddający hołd wybitnym postaciom.

Rewers przedstawia wizerunek króla, zaprojektowany zgodnie ze współczesnymi trendami w numizmatyce, natomiast awers zdobi wieniec replika legendarnego denara „PRINCES POLONIE” – pierwszej monety z nazwą Polski, wybitej za panowania Bolesława Chrobrego.

Medal można zakupić w sklepie internetowym Mennicy Polskiej oraz w wybranych salonach firmowych. 18 kwietnia 2025 roku przypada 1000-lecie objęcia tronu przez Bolesława Chrobrego – pierwszego koronowanego króla Polski i jednej z najważniejszych postaci w historii kraju.

Dzieje.pl

OFERTA

PIŁKA NOŻNA – CHANCE LIGA: Ostrawa – Pardubice (sob., 16.00), Karwina – Ml. Bolestaw (niedz., 15.30). **MŚLF:** Trzynieć – Hulczyn (sob., 10.15), Hlubina – Karwina B (sob., 15.00). **IV LIGA-gr. F:** Hawierzów – Wracimów (niedz., 10.15), Karniów – Bogumin (niedz., 15.00). **MISTRZOSTWA WOJEWÓDZTWA:** Darkowiczki – Cz. Cieszyn, Slavia Orłowa – Krawarze (sob., 15.00). **IA KLASA-gr. B:** L. Piotrowice – Palkowice, Liskowice – Jabłonków (sob., 15.00), Olbrachcice – Ticha, Bystrzyca – Ostrawica, Śmiłowice – Sucha Górna (niedz., 15.00). **IB KLASA-gr. C:** Gnojnik – Cierlicko 2022, Dziecmorowice – Oldrzychowice (sob., 15.00), I. Piotrowice – Żuków G., Niebory – Wędrynia, B. Orłowa – Dąbrowa (niedz., 15.00). **MP KARWINSKIEGO:** V. Bogumin – Sn Hawierzów, Łąki – Hawierzów B, Sj Pietwald – Wierznioowice B, B. Rychwałd – Sucha Górna B (sob., 15.00), G. Będowice – Dąbrowa, G. Hawierzów – Lutynia Dolna (niedz., 15.00). **MP FRYDEK-MISTEK:** Mili-ków – Wojkowice, Starżcz – Mosty k. J. (sob., 15.00), Nawisie – Metylowice, Hukwałdy – Toszonowice, Gródek – Śmiłowice B/Niebory B, Piosiek – Bukowiec (niedz., 15.00). **PIŁKA RĘCZNA – ĆWIERĆFINAŁ CHANCE EKSTRAKLIGI MĘŻCZYZN:** Frydek-Mistek – HCB Karwina (sob., 18.00).

W SKRÓCIE

ŚWIĄTEKA ZA BURTĄ W MIAMI. Rozstawiona z numerem drugim Iga Świątek niespodziewanie przegrała z notowaną na 140. miejscu w światowym rankingu Alexandrą Ealą z Filipin 2:6, 5:7 w ćwierćfinale tenisowego turnieju WTA 1000 na kortach twardych w Miami. **ZŁOTY MEDAL MIROŚŁAW.** Kapral Aleksandra Mirosław zdobyła w szwajcarskim Wadenswil złoty medal 5. Zimowych Igrzysk Wojskowych we wspinałce sportowej. Biało-czerwoni zdobyli już w imprezie cztery medale, jeden złoty, dwa srebrne oraz jeden brązowy.

POD PRYSZNICEM

Janusz Bittmar
bittmar@glos.live

Sześć złotych pucharów dla mistrza ekstrakligi, z tego pięć wywalczonych z rzędu, a gdyby doliczyć do tego niezrealizowany atak na mistrza w trakcie pandemicznego lockdownu, to wylczanka sukcesów Stalowników Trzynieć w ekstraklidze hokeja zatrzymałaby się na rekordowych siedmiu mistrzowskich tytułach. Sparta Praga w poniedziałkowym ćwierćfinale przerwała wprawdzie imponującą serię podbeskidzkiego klubu, fundując podopiecznym Zdeńka Motąka wakacje „first minute”, ale ośmielam się twierdzić, że takiej

Krajobraz po bitwie

Hokeiści Trzyńca nie powtórzą wspaniałej jazdy rozgrywkami play off z ostatnich pięciu sezonów. Na drodze sześciokrotnego mistrza Republiki Czeskiej stanął w ćwierćfinale zbyt mocny rywal – głodna sukcesu Sparta Praga. Prażanie zwyciężyli w poniedziałek w O2 Arenie 3:2 w piątym meczu ćwierćfinałowej serii, zdobywając bilety do półfinału. Cała seria zakończyła się wynikiem 4:1. Pod Jaworowym jeszcze nie zgasił jednak całkowicie światła.

Janusz Bittmar

W Trzyńcu blisko wicznie bilansowa burza mózgów, a w tle powoli rodzi się już nowy zespół, który przystąpi do sezonu 2025/2026 z bagażem cennych doświadczeń. Wielkie zwycięstwa buduje się bowiem często na wcześniejszych porażkach. Na chwilę obecną wszelkie informacje dotyczące zmian kadrowych pojawiające się często w najbardziej absurdalnych miejscach, nawet na chińskim TikToku, są faktycznie tylko spekulacjami. Zaraz po przegranych ćwierćfinałach w mediach społecznościowych zawiła wiadomość o spakowaniu walizek przez napastnika Marka Daño, którego podobno upolował sąsiad z Witkowic. Rzecznik prasowy trzynieckiego klubu, Ondřej Kuchař, zdementował te pogłoski. – Informacja dotycząca Marka Daño pojawiająca się w przestrzeni publicznej jest czystym kłamstwem. Zawodnik w dalszym ciągu jest członkiem naszej hokejowej organizacji – powiedział „Głosowi” Kuchař. Karriery nie zamierza bynajmniej kończyć, jak też można było przeczytać w różnych dziwnych miejscach w internecie, Martin Růžicka, który w tym sezonie najbardziej oberwał od kibiców. 39-ltniej legendzie klubu zarzucano brak formy, my stajemy jednak w obronie doświadczonego napastnika, który włączył się do sezonu z dużym opóźnieniem, po poważnej kontuzji. Růžicka w poniedziałkowym meczu

• Wszystkie co piękne, kiedyś się kończy, by zacząć od nowa.

Piątek dla kibiców

Komu wciąż mało hokejowych emocji, może dziś skorzystać z ponownych odwiedzin Werk Areny. Na godz. 17.00 zaplanowano półfinałowy mecz młodzieżowej ekstrakligi pomiędzy zespołami Trzynieć a Sparty Praga, a wcześniej (14.30) odbędzie się spotkanie kibiców z hokeistami. To podziękowanie dla fanów za gorący doping w trudnych chwilach.

poderwał kolegów z drużyny do walki, zdobywając piękną bramkę na 1:0. Jego mentalna siła, hokejowe cwaniactwo i doświadczenie, mogą procentować jeszcze co najmniej przez dwa, trzy lata na najwyższym poziomie. – Zresetujemy głowy, zafundujemy sobie dłuższy odpoczynek, niż miało to miejsce w ostatnich mistrzowskich latach, i znów będziemy my mocni – zapewnił na gorąco Růžicka po przegranym poniedziałkowym starciu w Pradze, w którym w historycznych statystykach najlepszych strzelców play off wyprzedził Viktora Ujčika. Również inny weteran, Vladimír Dravecký, nawet nie myśli o końcu kariery, tym bardziej że chciałby w przyszłym sezonie spotkać się na placu gry ze swoimi 17-letnim synem. Znajac zapal 39-letniego Draveckiego do gry, najbliższe tygodnie bez hokeja będą dla niego prawdziwą próbą nerwów. Tyle jeśli chodzi o głosy weteranów,

którzy powinni pozostać w zespole również w nowym sezonie. Na pewno jednak nieuniknione są zmiany kadrowe i to na szerszą skalę. Sezon 2024/2025 wyłonił pod Jaworowym dwóch bezapelacyjnych bohaterów. Dla wychowanka trzynieckiego klubu, obrońcy Mariana Adámka, hokejowy rok 2025 wprawdzie nie zakończy się kolejnym mistrzowskim tytułem, ale niewykluczone, że 27-latek doczeka się upragnionej przepustki do kadry narodowej RC i to w najlepszym momencie – na mecz kontrolne przed majowymi mistrzostwami świata elity w Szwecji i Danii (9-25. 5.). Adámek, który poważne hokejowe kroki w zespole Stalowników stawiał już będąc jeszcze uczniem Polskiego Gimnazjum im. J. Słowackiego w Czeskim Cieszynie, na celowniku selekcjonera kadry Radima Rulika znalazł się w tym sezonie dwukrotnie, ale za każdym razem

szansę gry w barwach narodowych przekreśliła kontuzja. W play off oprócz kilku turbulencji pod bandą, na całe szczęście niegroźnych, Adámek wyszedł obronną ręką ze wszystkich „hitów” i fauli rywala, co tylko wzmacnia jego szansę na grę w zespole narodowym. W barwach RC z dużym prawdopodobieństwem nie zabraknie też innego trzynieckiego gwiazdora tego sezonu, a zwłaszcza play off – bramkarza Ondřeja Kacetla. – Przebraliśmy z podniesionym czołem, ale już pora spojądać w przyszłość. W nowym sezonie znów będziemy groźni – zaznaczył. Słowacy tymczasem przed MŚ stracili trzynieckiego obrońcę Patrika Kocha, który w poniedziałek z O2 Areny trafił do szpitala ze wstrząśnieniem mózgu. – Patrik już leczy się w domu, ale jego stan zdrowotny będzie wymagał długiej rekonwalescencji – zdradził nam w środę Kuchař.

pre-teksty i kon-teksty /362/

Krzysztof Łęcki

Katyń w kontekście

Przepis „na faszyzm” Benito Mussoliniego był prosty – wszystko w państwie, nie poza państwem, nic przeciwko państwu. Niemniej nie pomyśle się pewnie, że faszyzm (i to nie tylko rozumiany historycznie) kojarzy się dzisiaj bardziej z Adolfem Hitlerem (i jego narodowym socjalizmem, nazizmem) niż z Duce. Wiele jest powodów takiego stanu rzeczy i nie sposób się nad nimi pochylać w krótkim z natury felietonie. Ale przyszedł mi do głowy prosty wskaźnik – porównajmy liczbę produkcji filmowych poświęconych Führerowi i tych, w których bohaterem jest Mussolini. Przewaga filmowych obrazów z Hitlerem (w roli głównej i w tle) jest absolutnie miażdżąca. Przypomnę, że ja sam przypominam sobie (i z trudem) tylko jeden film o włoskim Wodzu („Mussolini. Ostatni akt” z Rodem Steigerem i Franco Nero, muzyka Ennio Morricone, reżeria Carlo Lizani 1974). Zaś gdy idzie o współczesną debatę publiczną, to tu też Hitler ma symboliczną przewagę nad Duce. Wreszcie pozamerytoryczny sposób argumentowania, poprzez który pragnie się unieważnić czyjeś stanowisko wskazując, że taki sam pogląd wyznawali naziści, określany jest jako Reductio ad Hitlerum.

I Faszyzm – wszędzie, przy każdej okazji. Dość powiedzieć, że w 1983 r. w Katyniu wniesiono sowiecki pomnik z napisem: „Ofiarom faszyzmu – oficerom (sic!) polskim, rozstrzelanym przez hitlerowców w 1941 r.”. W Polsce pierwszy pomnik ku czci ofiar Katynia odsłonięto na Cmen-

tarzu Wojskowym na Powązkach w roku 1985 – napis na nim kłamał, a jakże, ale również odwoływał się do faszyzmu. Brzmiał jak następuje: „Żołnierzom polskim ofiarom hitlerowskiego faszyzmu spoczywającym w ziemi katyńskiej – 1941 rok”. Dopiero w roku 2010 izba niższa rosyjskiego parlamentu, przyjęła uchwałę w sprawie zbrodni katyńskiej. Mord na polskich oficerach wiosną 1940 r. uznano w niej za zbrodnię reżi-

...

Słowo »faszysta« to ktoś, z kim się nie zgadzam, lecz nie jestem w stanie z nim polemizować na skutek mojej ignorancji

Leszek Kołakowski, „Moje słuszne poglądy na wszystko”

wo »faszysta« to ktoś, z kim się nie zgadzam, lecz nie jestem w stanie z nim polemizować na skutek mojej ignorancji” (Leszek Kołakowski, „Moje słuszne poglądy na wszystko”, Znak 1999, Kraków). I nieco dalej odaje atmosferę panującą na Zachodzie w tamtych czasach, w których „(f)aszystą na mocy definicji jest każdy, komu zdarzyło się być uwięzionym w kraju komunistycznym. W roku 1968 uciekinierzy z Czechosłowacji witani byli w Niemczech przez

bardzo postępowych i absolutnie rewolucyjnych goszysztów transparentami z napisem »faszyzm nie przejdzie” (tamże, s. 403). Tak, antyfaszysta to brzmi dumnie. Jednak, ośmielę się zauważyć, antyfaszyzm brzmi dumnie tylko wtedy, gdy trzeba za to, że jest się antyfaszystą płacić cenę wysoką, niekiedy bywało, że własnym życiem. Tak, ci, którzy byli antyfaszystami, a właściwie antynazystami w latach 30., w hitlerowskich Niemczech mogli mieć powód do dumy, acz ze zrozumieliach względów, żaden z nich nie mógł liczyć na tytuł antyfaszysty roku. Co ciekawe, przebywający wówczas w Niemczech, tak, w połowie lat 30., francuski filozof Jean Paul Sartre w ogóle na zauważył w kraju naszych zachodnich sąsiadów ani faszyzmu, ani nazizmu. Dostrzegł za to Sartre – i bezlitośnie piętnował – faszyzm we Francji zaraz po wojnie, a faszystą był dla

IV Tak, diagnozowanie sytuacji, w której do głosu dochodzi faszyzm czy jakiegokolwiek inna forma totalizmu jest czymś niezwykle ważkim intelektualnie. I pożytecznym dla społecznej przed nim samoobrony. Porzućmy zatem etykietowanie: to faszyzm, tamto faszyzm, to totalizm – na rzecz analizy tego, co rzeczywiście się na świecie dzieje. Wyjdźmy od konstatacji wielkiego znawcy tematu Andrzeja Walickiego. Otóż wedle niego „najgłębszą istotą totalitaryzmu jest dyktatura ideologiczna zdolna do organizowania moralno-politycznych krucjat i do odbierania jednostkom nie tylko zewnętrznej, ale i wewnętrznej wolności. Innymi słowy nie ma totalitaryzmu bez efektywnego zniewolenia umysłów i sumień”. Naprawdę warto wziąć poważnie tę charakterystykę autora „Zniewolonego umysłu po latach”...

III George Orwell jeszcze w czasie trwania II wojny światowej pisał:

Inspiracja dla nauczycieli i uczniów

Międzynarodowa polsko-czeska konferencja inspiracji i dobrej energii EDUdialog, zorganizowana z okazji 30-lecia powstania Centrum Pedagogicznego dla Polskiego Szkolnictwa Narodowościowego, to nie tylko suche wykłady. Piątkowa oferta warsztatów była niezwykle bogata zarówno pod względem proponowanych treści, jak i grup docelowych. Skierowana była ona do pedagogów wszystkich stopni nauczania, a nawet dla uczniów. Większość odbywała się w Czeskim Cieszynie, choć były też wyjątki.

W Szkole Podstawowej i Przedszkolu im. S. Hadyny w Bystrzycy zorganizowano warsztaty dla nauczycieli przedszkoli dotyczące rozwoju kompetencji rytmicznych i orientacji w przestrzeni jako podstawy do efektywnej nauki matematyki. Wywiad z prowadzącą je Zuzanną Jastrzębską-Krajewską opublikujemy już wkrótce na naszych łamach.

• W warsztatach w Bystrzycy uczestniczyły dzieci z bystrzyckiego przedszkola oraz nauczycielki przedszkoli z regionu. Zdjęcia: NORBERT DĄBKOWSKI

Adresatami dwóch kolejnych propozycji warsztatowych byli nauczyciele młodszych klas. Pierwszy temat, bardziej ogólny, dotyczył nauki uczenia. Drugi podsuwał konkretne propozycje z zakresu zadań do geometrii sztych na miarę potrzeb uczniów. Dla pedagogów uczących nieco starsze

dzieci przygotowano warsztaty z zakresu nauczania języka polskiego i czeskiego oraz sztucznej inteligencji. Natomiast osobne zajęcia poświęcone integracji przeznaczono dla kadry kierowniczej.

Z oferty warsztatowej EDUdialogu skorzystali w piątek również uczniowie

wie szkół średnich. Tematami spotkań były dobrostan oraz kulturowe sąsiedztwo Polaków i Czechów. Na swoje wyszli również nauczyciele edukacji regionalnej i wychowania plastycznego, którzy spotkali się w środę po południu na warsztatach z Agnieszką Pawlitko.

Organizatorem wszystkich inicjatyw realizowanych w ramach EDUdialogu po obu stronach granicy było Centrum Pedagogiczne dla Polskiego Szkolnictwa Narodowościowego w Czeskim Cieszynie, a jego partnerem Cieszyński Ośrodek Kultury Dom Narodowy w Cieszynie. (sch)

Makłowicz w podróży. Podróż 14. Irlandia

Niedziela 30 marca, godz. 11.25

PIĄTEK 28 MARCA

6.00 Panorama **6.35** Polska ma głos **7.00** Makłowicz w podróży. Irlandia **7.30** Pytanie na śniadanie **11.10** Polskie szlaki północy **11.30** Wszystko przed nami (s.) **12.00** Gość poranka **12.25** M jak miłość (s.) **14.05** Polonia 24 Tygodnik **14.45** Bajki naszych rodziców. Olimpiada Bolka i Lolka **14.55** Pomysłowy wnuczek. Usprawnienia **15.05** Baśnie i bajki polskie **15.30** Program informacyjny **16.00** Pokolenia pokoleń **17.00** Teleexpress **17.20** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **17.50** Teleexpress Extra **18.15** Stacja innowacja **18.30** Całkiem niezła historia **18.45** Panorama **19.10** Olą Polonia (mag.) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.25** Na dobre i na złe (s.) **21.20** Na sygnale **22.10** Tygrysy Europy **23.10** Panorama **23.45** Gra słów. Krzyżówka.

SOBOTA 29 MARCA

6.00 Panorama **6.40** Studio w kontakcie **7.30** Pytanie na śniadanie **11.15** W poszukiwaniu dobrego filmu **11.50** Maszyna zmian (s.) **13.00** Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka **13.30** Na dobre i na złe (s.) **14.30** Do śmiechu! **15.25** Okrasa lamie przepisy **16.00** Kulturni PL **17.00** Teleexpress **17.20** M jak miłość (s.) **18.15** Daję słowo - Maciej Orłoś 2 (talk-show) **19.10** Muzyka w sieci **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.20** Ranczo 6 (s.) **22.10** Sanatorium miłości 7 (reality show) **23.05** Do śmiechu! (pr. rozr.).

NIEDZIELA 30 MARCA

6.00 Panorama **6.40** Z gwiazdą przez świat. Wanda Kwiecińska **7.30** Pytanie na śniadanie **11.25** Makłowicz w podróży. Podróż 14. Irlandia **11.55** Między ziemią a niebem **12.00** Anioł Pański **12.15** Między ziemią a niebem **12.50** Słowo na niedzielę. Daleka kraina i bliska miłość **13.00** Transmisja mszy świętej z kościoła św. Jana Chrzciciela w Legnicy **14.15** Piłka nożna. Betlic 1. Liga **17.00** Teleexpress **17.20** M jak miłość (s.) **18.15** Szansa na sukces. Opole 2025 **2** **19.10** Kabaretowe Naj. Legenda Kabaretu - Wiesław Gołas **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.20** Stulecie Winnych 3 (s.) **21.15** Falowanie i spadanie - pamięci Kory (koncert). **23.20** To jest grane (pr. muz.).

PONIEDZIAŁEK 31 MARCA

6.00 Panorama **6.35** Otwarcie na dialog **7.00** Na tropie przypraw. Pikantnie i słodko **7.30** Pytanie na śniadanie **11.10** Olą Polonia **11.30** Barwy szczęścia (s.) **12.00** Gość poranka **12.25** Stulecie Winnych 3 (s.) **13.20** Kiedyś to było... **13.55** Polacy światu. Kazimierz Prószyński **14.05** Kulturni PL **15.05** Cześć, czy mogę Cię zjeść? **15.15** Kocie kalamburki **15.30** Pro-

gram informacyjny **16.00** Królowie (s.) **16.30** Barwy szczęścia (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **17.50** Teleexpress Extra **18.15** Słownik polsko@polski (talk-show prof. Jana Miodka) **18.45** Panorama **19.00** Polacy światu. Józef Kazimierz Hofmann **19.10** Wynałazki na medal (mag.) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.25** Noce i dnie (s.) **22.15** Magazyn Ekspresu Reporterów **23.10** Panorama **23.45** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej).

WTOREK 1 KWIETNIA

6.00 Panorama **6.35** Pożyteczni. pl **7.00** Rączka gotuje **7.30** Pytanie na śniadanie **11.10** Wynałazki na medal **11.30** Barwy szczęścia (s.) **12.00** Gość poranka **12.25** Ranczo 6 (s.) **14.15** Tygodnik kulturalny **15.00** Zagadki zwierzogromadki **15.30** Program informacyjny **16.00** Królowie (s.) **16.30** Barwy szczęścia (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **17.50** Teleexpress Extra **18.10** Przegląd tygodnia **18.45** Panorama **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.25** Ojciec Mateusz 31 (s.) **22.10** Lubię wracać tam, gdzie byłem **23.10** Panorama **23.45** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej).

ŚRODA 2 KWIETNIA

6.00 Panorama **6.35** Stacja Arktyka. Pogoda w Arktyce **7.00** Okrasa lamie przepisy **7.30** Pytanie na śniadanie **11.10** Wschód **11.30** Barwy szczęścia (s.) **12.00** Gość poranka **12.25** Ojciec Mateusz 31 (s.) **14.00** Gala TVP Polonia - najpiękniejsze piosenki **14.25** Królowie (s.) **14.55** Msza święta w 20. rocznicę śmierci św. Jana Pawła II **17.00** Teleexpress **17.20** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **17.50** Teleexpress Extra **18.15** Oko na Wschód **18.45** Panorama **19.10** Hello Polonia **19.30** Program informacyjny **20.10** O mnie się nie martw 9 (s.) **21.05** Śladami ojca **22.15** Studio w kontakcie **23.10** Panorama **23.45** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej).

CZWARTEK 3 KWIETNIA

6.00 Panorama **6.35** Słownik polsko@polski (talk-show prof. Jana Miodka) **7.00** Przystanek słow food 5. Śledzie **7.30** Pytanie na śniadanie **11.10** Hello Polonia **11.30** Barwy szczęścia (s.) **12.00** Gość poranka **12.25** O mnie się nie martw 9 (s.) **13.15** Śladami ojca **14.05** Studio w kontakcie **14.50** Nad Niemnem. Za wschodnią granicą **15.05** Bajki naszych rodziców. Dziwny świat kota Filemona **15.15** Mały pingwin Pik-Pok **15.30** Program informacyjny **16.00** Słownik polsko@polski (talk-show prof. Jana Miodka) **16.30** Barwy szczęścia (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **17.50** Teleexpress Extra **18.15** Dusza sportowca **18.30** Notacje. Jacek Gmoch **18.45** Panorama **19.10** Wilnoteka **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.25** Profilerka (s.) **22.15** Polonia 24 Tygodnik **22.50** Wieczory Humoru i Satyry - Lidzbark **23.10** Panorama.

»Rosjanie uważali, że Ukraińcy to też Rosjanie«

P o ataku Rosji na Ukrainę 24 lutego 2022 r. wielu spodziewało się błyskawicznego zwycięstwa Rosji. Tak się jednak nie stało. Główną przyczyną były błędne kalkulacje Kremla. Rosjanie nie docenili ukraińskiej tożsamości narodowej, zakładając, że Ukraińcy są częścią ich społeczeństwa. Tymczasem Ukraińcy również popełnili błędy – twierdzi analityk Tadeusz Iwański w rozmowie z „Kurierem Wileńskim”. I dodaje: chociaż Rosja militarnie ma przewagę, to w tej chwili zajęcie Kijowa jest całkowicie nierealne.

Pierwsza faza wojny to pełnoskalowy atak Rosji, którego celem było zajęcie Kijowa. Ukraina skutecznie odparła ten atak, a do listopada 2022 r. odnosiła kolejne sukcesy, m.in. wyzwalaając obwód charkowski i Chersoń.

– Nigdy nie było dobrej ekspertyzy ukraińskiej w Rosji, m.in. właśnie z powodu tego, że Rosjanie uważali, iż Ukraińcy to tak naprawdę też Rosjanie. Skoro więc znają swoje społeczeństwo, to znają też Ukraińców. Nic bardziej błędnego. Nie doceniano ukraińskiej ewolucji rozwoju świadomości narodowej, która dostała szczególnego przyspieszenia po pierwszej rosyjskiej agresji w 2014 r.: odrzucania rosyjskiego świata, języka, cerkwi. Po pełnoskalowej inwazji ten proces jeszcze przyspieszył – zauważa analityk.

Druga faza to przygotowania do ukraińskiej kontrofensywy w 2023 r., która zakończyła się nie-

• Prezydent Ukrainy Wołodymyr Zełenski. Fot. ARC

powodzeniem. Od listopada 2023 r. inicjatywa na froncie należy do Rosjan, którzy prowadzą kontratak. Ekspert zauważa, że ukraińska kontrofensywa w 2023 r. była źle zaplanowana, prowadzona na zbyt wielu kierunkach i bez odpowiednich przygotowań. Ukraina mogła także lepiej rozegrać relacje międzynarodowe.

– Ukraina na pewno mogła pewne rzeczy zrobić inaczej. Mam na myśli kwestie relacji z niektórymi partnerami zagranicznymi czy kwestię korupcji. Na pewno byłoby jej łatwiej i miałyby lepszy wizerunek. Niemniej uważam, że w dalszym ciągu to, jak prezydent Ukrainy Wołodymyr Zełenski jest przyjmowany na świecie, pokazuje, że Ukraina ma silną pozycję, mimo że czasami jej asertywność i roszczeniowość może niektórych irytować – podkreśla.

„Kurier Wileński”/LITWA

Zielona msza polska

N a marcowej mszy w języku polskim w Bratysławie się zazieleniło! Zazieleniło się otoczenie kościoła, ulegające coraz mocniej wpływowi nadchodzącej wiosny i zazieleniły się... pierwsze ławki świątyni, które zajęli tego dnia w swych zielonych mundurach polscy harcerze.

Instruktorzy Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej przyjechali do Bratysławy z Krakowa w ramach szkolenia przyszłych drużynowych. Gościny udzieliła im słowacka 70. drużyna skautów Bizon, a informację o mszy znaleźli w internecie na stronie naszej Polonii. Jak przystało na harcerzy, panowie aktywnie włączyli się w przebieg eucharystii, a po niej odpiewali uroczyste modlitwy harcerską.

Przychodząc na mszę, nie wiedzieli jeszcze, że na ten dzień polska wspólnota katolicka w Bratysławie przygotowała po wspólnej modlitwie poczęstunek w podwórzu kościoła. Ta mała agapa mogła też zaskoczyć niektórych regularnych uczestników polskich eucharystii, bowiem dotychczas odbywała się wyłącznie po i przed wakacjami.

• Instruktorzy Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej przyjechali do Bratysławy z Krakowa. Fot. ARC

W części polskich wierzących pojawiła się jednak potrzeba wprowadzenia pewnych zmian do tej tradycji. Marcowa, słoneczna pogoda stała się na razie tak dużym zainteresowaniem wspólnoty, że będzie na wspólnej modlitwie dla wielu z ich uczestników stały się po prostu

niewystarczające, stąd inicjatywa, by poczęstunek i kawę organizować nawet po każdej polskiej mszy świętej. Pomysł jest wprawdzie świeży, ale cieszy się na razie tak dużym zainteresowaniem wspólnoty, że będzie na pewno rozwijany.

Polonia.sk/SŁOWACJA

INFORMATOR

CO W TERENIE

BŁĘDOWICE – Klub Kobiet zaprasza na spotkanie towarzyskie 2 kwietnia o godz. 15.00 do Domu PZKO. **BYSTRZYCA** – Zarząd MK PZKO zaprasza na zebranie sprawozdawczo-wyborcze 30 marca o godz. 16.00 w Domu Polskim. W programie: występ ZF „Bystrzyca”, sprawozdanie z działalności koła w roku 2024, plan pracy na rok 2025, dyskusja.

CZ. CIESZYN-SIBICA – Klub Kobiet MK PZKO zaprasza na Jarmark Wiosenny 29 marca w godz. 10.00-17.00 w Domu Polskim PZKO. Będzie miło spotkać się przy kawie, herbacie i ciastku. **GRÓDEK** – MK PZKO zaprasza na zebranie sprawozdawcze w niedzielę 30 marca o godz. 15.00 do Domu PZKO. W programie występ przedszkolaków, sprawozdania z działalności, plan pracy na rok 2025, dyskusja.

JABŁONKÓW – Zarząd MK PZKO zaprasza wszystkich członków na zebranie sprawozdawczo-wyborcze w niedzielę 30 marca o godz. 15.00 do Domu PZKO. W programie: występ uczniów polskiej szkoły im. Henryka Sienkiewicza, sprawozdania z działalności poszczególnych klubów oraz zespołów, omówienie długoterminowych zamierzeń inwestycyjnych, wybór członków nowego zarządu i komisji rewizyjnej, uchwalenie planu pracy oraz budżetu na rok 2025, dyskusja.

KARWINA-FRYSZTAT – Zarząd MK PZKO zaprasza wszystkich członków i sympatyków na walne zebranie koła, które odbędzie się w niedzielę 30. 3. o godz. 15.00 w Domu PZKO. **Filia Biblioteki Regionalnej** informuje, że w piątek 28 marca będzie otwarta do godziny 15.00 z powodu organizowanej imprezy „Noc z Andersenem”.

▲ Zapraszamy rodziców z maluszkami na Bookstart pt. „Pełne uroku 4 pory roku – wiosna”, 2 kwietnia o godz. 9.30 do biblioteki na rynku w Karwinie-Fryszacie.

▲ Biblioteka zaprasza na spotkanie autorskie z Danutą Chlup oraz promocję jej najnowszej książki pt. „Słoneczne tarasy” w czwartek 3 kwietnia o godz. 17.00. Bilety w cenie 50 koron można nabyć pod linkiem: <https://shop.entradia.cz/event/27791>. Kontakt: 596 312 477, 558 849 501, e-mail: poliske@rka.cz

▲ Zapraszamy na wernisaż wystawy Tomasza Kipki i Tadeusza Rusa – w piątek 4 kwietnia o godz. 16.30 do biblioteki na rynku w Karwinie-Fryszacie. Wystawa będzie czynna do 29 kwietnia. **TEATRZYK BEZ KURTINY** – Zaprasza na spektakl pt. „Oponki”, który odbędzie się w sobotę 29 marca w Domu Polskim PZKO w Karwinie-Fryszacie o godz. 16.00 jako pokaz przedpremierowy. Premierę zaplanowano na niedzielę 30 marca o godz. 16.00 w Centrum Kultury w Piotrowicach k. Karwiny.

SUCHA GÓRNA – MK PZKO zaprasza na zebranie członkowskie w niedzielę 30 marca o godz. 15.00 do Domu PZKO. **▲** MK PZKO zaprasza na prelekcję prof. Daniela Kadłubca pt. „Zwyczajy Wielkanocne” w środę 9 kwietnia o godz. 17.00 do Domu PZKO. **OLBRACHCICE** – Polska szkoła podstawowa zaprasza na Dzień Otwartych Drzwi w sobotę 29. 3. w godz. 9.00-12.00. Dla dzieci będą przygotowane stoiska z propozycjami ciekawych zajęć. Przekonaj się, dlaczego warto do nas dołączyć.

▲ Zarząd MK PZKO zaprasza na zebranie sprawozdawczo-wyborcze, które odbędzie się w sobotę 5 kwietnia w

ŻYCZENIA

Bo kiedy z drugiej strony widać brzeg, muzyka to najlepszy lek...

Budka Suflera

W tych późnych marcowych dniach obchodzi swój zacy jubileusz siedemdziesięciolecia urodzin Przyjaciel

JÓZEK RASZKA
z Miłkowa

Człowiek zacy, wielbiciel japońskich samochodów, mistrz bilardu, koneser szumu beskidzkich lasów oraz miejscowy patriota. Pozwól, drogi Józku, złożyć Ci najserdeczniejsze życzenia, szczęścia, zdrowia, pomyślności. Długich lat życia!!

Basia i Jurek Móhwaldowie.

GŁ-189

WSPOMNIENIA

Nie umiera ten, kto żyje w pamięci i sercach bliskich.
W niedzielę 30 marca 2025 minie 29. rocznica śmierci

śp. TADEUSZA KONIECZNEGO
z Dąrkowa

Wszystkich, którzy Go znali i zachowali w życzliwej pamięci, o chwilę wspomnień i krótką modlitwę proszą synowie z rodzinami.

GŁ-180

Dnia 28 marca obchodziliśmy 100. urodziny
śp. ERICH PODLEŚNY

Dnia 14 kwietnia mija 32. rocznica Jego śmierci Tych, którzy Go znali i szanowali, o chwilę wspomnień proszą córka Stefania z całą rodziną.

GŁ-167

W naszych sercach i naszych myślach pozostaniesz na zawsze...

Dnia 30 marca 2025 minie 1. bolesna rocznica, kiedy nas na zawsze opuściła nasza Kochana

śp. RENIA SCHROGEŁOWA
z domu Stolarzowa z Karwiny, zamieszkała w Pardubicach

Z miłością i szacunkiem wspominają najbliżsi.

RK-017

nie sprawozdawczo-wyborcze, które odbędzie się w sobotę 5 kwietnia o godz. 16.00 w Domu PZKO. Po zebraniu prelekcja państwa Wantuloków pt. „Wiosenna Japonia”.

PTM – Zaprasza na kolejne spotkanie członków i sympatyków PTM 4 kwietnia o godz. 17.00 w trzynieckim Szpitalu na Sośnie przy ul. Kasztanowej 268 (tuż przy wejściu – w byłej aptece). Stefan Rucki. „W wirze ewolucji. Neodarwinizm i inteligentny design w świetle faktów”.

PTTS „BŚ” – Zaprasza 29 marca na wycieczkę przysiółkami górnych partii doliny Morawki (wysoko nad zaporą) – około 12 km. Trasa będzie wiodła nieoznakowanymi ścieżkami, a w niektórych miejscach skrótami przez las, może być trudno! W miejscach zacienionych zalegają resztki śniegu i lodu. Na całej trasie nie ma obiektu gastronomicznego, dopiero na mecie można skorzystać z gościnności Ho-spudki u Beba. Wyjście z przystanku Morávka-Bebek o 9.20, powrót autobusem w kierunku na Karwinę z tego samego przystanku o 15.12. Informacje o odjazdach autobusów na www.ptts-beskidslaski.cz. Prowadzi Tadeusz Farnik, tel. 776 046 326.

SKRZECZOŃ – MK PZKO zaprasza na Jarmark Wielkanocny, który odbędzie się w sobotę 5 kwietnia w

godz. 9.00-18.00 w pomieszczeniach Domu PZKO. Do dyspozycji będą pisaniki, kołaczki, miód, dekoracje wielkanocne, pierniki miodowe i wędliny domowe.

WĘDRYŃA – Zarząd Klubu Seniora zaprasza swoich członków na spotkanie, które odbędzie się we wtorek 1 kwietnia o godz. 15.00 w „Czytelni”. W programie doc. MUDr Bogusław Chwał – „Problemy podeszłego wieku”.

OFERTY

MALOWANIE I CZYSZCZENIE DACHÓW, betonowej dachówki, płotów, elewacji i innej. Tel. 732 383 700. Balicki. **KUPIE** jakiegokolwiek instrumentu muzycznego i antyki. Tel. 608 374 432.

GŁ-192

OFERTA PRACY

POLSKIE GIMNAZJUM im. Juliusza Słowackiego w Czeskim Cieszynie przyjmie od zaraz na 0,75 etatu (30 godz. tygodniowo) sprzątaczkę. Czas pracy w godzinach popołudniowych. Blizsze informacje można uzyskać w sekretariacie szkoły albo pod numerem telefonu +420 558 731 235.

GŁ-185

MK PZKO w Lutyni Dolnej zaprasza na Spotkanie Wiosenne w czwartek 3 kwietnia o godz. 16.00 do malej salki Domu Kultury. W programie: prelekcja Danuty Chwał pt. „Piękno i znaczenie stroju śląskiego”, zebranie sprawozdawcze oraz prezentacja zdjęć oraz przypomnienie 80. rocznicy zakończenia II wojny światowej wierszem

Dziękujemy za to, kim byłaś, za każdy dzień, który z nami żyłaś.

Dnia 30 marca 2025 obchodziliśmy 75 lat naszej Ukochanej Mamusia, Babcia i Prababcia

śp. MARTA SIKOROWA
z Mostów koło Jabłonkowa

O chwilę wspomnień i modlitwę proszą córki Barbara, Renata i Beata z rodzinami.

GŁ-179

Nigdy nie ma dobrego momentu na pożegnanie bliskich, ale zawsze jest dobry czas, by otulić Ich myślami.

Dnia 31 marca 2025 obchodziliśmy 95. urodziny

inż. HENRYK TWARDZIK

a Jego Żona

WANDA TWARDZIKOWA

obchodziliśmy 16. 4. 2025 swoje 100. urodziny. O chwilę wspomnień proszą najbliższa rodzina.

GŁ-181

NEKROLOGI

Uptywa szybko życie, jak potok płynie czas, za rok, za dzień, za chwilę, razem nie będzie nas.

W głębokim smutku pograżeni zawiadamiamy wszystkich krewnych, przyjaciół i znajomych, że dnia 25 marca 2025 zmarła w wieku 78 lat nasza Kochana Mamusia, Teściowa, Babcia, Prababcia, Szwagierka i Ciocia

śp. DANIELA CHMIELOWA
zamieszkała w Karwinie-Raju

Pogrzeb Drogiej Zmarłej odbędzie się we wtorek 1 kwietnia 2025 o godzinie 14.00 z kościoła rzymskokatolickiego w Karwinie-Kopalniach. Zasmucona rodzina.

RK-019

Z żalem przyjęliśmy wiadomość o śmierci zawsze miłej i pomocnej Koleżanki

śp. DANIELI CHMIELOWEJ

której sopran nie zabrzmiał więcej w naszym chórze, a miejsce przy piekarniku zostanie puste. Najbliższej rodzinie wyraży głębokiego współczucia składają Zarząd MK PZKO w Karwinie-Raju, Klub Kobiet oraz Chór mieszany „Dźwięk”.

GŁ-191

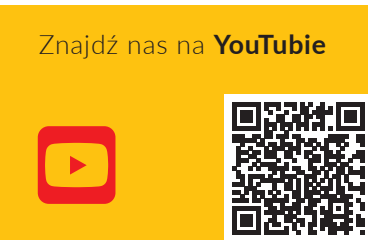
W naszych sercach i myślach pozostaniesz na zawsze

Z bólem w sercu zawiadamiamy, że dnia 24 marca 2025 zmarł po długiej chorobie w wieku 82 lat nasz Kochany Ojciec, Teść, Dziadek, Brat, Szwagier, Kuzyn, Wujek, Kolega

śp. OTTO CHORZEEMPA

Ostatnie pożegnanie ze Zmarłym odbędzie się 3 kwietnia 2025 w sali obrzędów w Karwinie-Raju. W smutku pograżona rodzina.

GŁ-188

Znajdź nas na YouTube

Dachy – remonty, dachy płaskie, kominy

Tel. +48 601 532 642

GŁ-600

GŁ-398

PROGRAM TV

PIĄTEK 28 MARCA

TVP 1

5.55 Info poranek **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.30** Agape blisko Ciebie **8.00** Rodzina Kanderów **9.05** Ranczo 6 (s.) **9.55** Komisarz Alex 2 (s.) **10.45** Ojciec Mateusz 18 (s.) **11.35** Okrasa łamie przepisy **12.10** Agrobiznes **12.50** Natura w Jedyńce. Karpaty **14.00** Wichrowe wzgórze (s.) **14.55** Jaka to melodia? (teleturniej) **15.35** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **16.05** Dziedzictwo (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Jaka to melodia? (teleturniej) **17.55** Klan (s.) **18.25** Reporterzy **18.45** Akacjaowa 38 (s.) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.30** Królowie (s.) **21.05** Komisarz Alex 23 (s.) **22.05** Motylem jestem, czyli romans czterdziestolatka (komedia) **23.45** Krew z krwi 3 (s.).

TVP 2

6.05 Wstęp wolny **6.20** Anna Dymna - spotkajmy się (talk-show) **6.55** Barwy szczęścia (s.) **7.55** Pytanie na śniadanie **11.15** Operacja zdrowie (mag.) **11.50** Tańcząca ze światem - Grecja **12.30** Kolo fortuny (teleturniej) **13.15** Miłość i nadzieja (s.) **14.05** Va banque (teleturniej) **14.35** Na sygnale **15.05** La Promesa - pałac tajemnic **15.50** Przepis dnia (mag.) **16.00** Kolo fortuny (teleturniej) **16.35** Familiada (teleturniej) **17.20** Miłość i nadzieja (s.) **18.15** Va banque (teleturniej) **18.50** Jeden z dziesięciu (teleturniej) **19.25** Barwy szczęścia (s.) **19.50** Przepis dnia **20.05** Barwy szczęścia (s.)

20.45 Falowanie i spadanie – pamięci Kory

„Falowanie i spadanie – pamięci Kory” wyjątkowy koncert, związany z nadaniem imienia Olgi Jackowskiej największej hali studyjnej Telewizji Polskiej przy ul. Woronicza w Warszawie. Podczas koncertu zatytułowanego „Falowanie i spadanie – pamięci Kory” usłyszymy największe przeboje Kory i Maanam. To będzie bardzo osobisty koncert, bowiem wszyscy zaproszeni artyści są wielbicielami jej muzyki i talentu. Z niektórymi Kora przyjaźniła się zarówno prywatnie jak i zawodowo.

22.30 To jest grane. **23.10** Kino relaks. Love, Rosie (komedia romantyczna).

TVN

5.55 Ukryta prawda **6.50** Kuchenne rewolucje. Bytom **7.45** Dzień Dobry TVN **11.20** Kuchenne rewolucje. Łódź **13.25** Ukryta prawda (s.) **16.35** Detektyw (s.) **17.40** Ukryta prawda **19.00** Fakty **19.40** Uwaga! **20.00** Teściowie 2 (komedia) **22.10** Zmierzyć (film USA). **POLSAT** **6.00** Nowy dzień z Polsat News **8.00** Halo tu Polsat **11.25** Gliniarze (s.) **14.35** Dlaczego ja? **15.50** Wydarzenia **16.20** Interwencja (mag.) **16.30** Na ratunek 112 (s.) **17.00** Gliniarze (s.) **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.50** Wydarzenia, sport, pogoda **19.55** Must be the music **22.05** Krew z krwi **23.10** Pokusa (dramat).

TVC 1

5.59 Studio 6 **9.00** Magnum (s.) **9.55** Buleczki z rana **10.25** Sprawę prowadzi Imma Tataranni (s.) **11.30** AZ kwiz **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sama w domu **14.00** Na tropie **14.25** Reporterzy TVC **15.15** Piosenki z Gabinetu **15.30** Uśmiechy Simony Staśowej **16.10** Łopatologicznie **17.00** Podróż po Żelaznych Wrotach Dunaju **17.30** AZ kwiz **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport

20.10 Żandarmi z Luhačovic

Akcja serialu przenosi widzów do roku 1919, kiedy to dwóch młodych żandarmów po ukończeniu szkoły przyjeżdża na swoją pierwszą placówkę. Ceka na nich opuszczony posterunek w urodziskowym miasteczku na południu Moraw. Krótko po przyjeździe rozpoczynają śledztwo w swojej pierwszej dużej sprawie kryminalnej. Oprócz Roberta Hájka i Martina Donutla w serialu występują Robert Jaškov, Karel Dobrý, Pavel Zedníček, Pavla Tomicová, Ondřej Malý oraz Igor Bareš.

21.35 Wszystko-party **22.30** Hercule Poirot (s.) **23.20** Z Televariete **0.15** Besa (s.) **1.10** AZ kwiz.

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Wspaniałe duńskie pustkowie **9.25** Przygody nauki i techniki **9.55** Dzikie światy Magellana **10.50** Misja poszukiwania miłości **11.25** Przyszłość kawy **12.05** Znikające strony rodzinne **12.25** Kryptym Bednirk **12.50** Miejsca ciszy **13.45** Tajna broń II wojny światowej **14.35** Pojedynek tytanów **15.30** Tajemnice II wojny światowej **16.25** Zapomniane wyprawy **16.50** Sąsiedzi **17.15** Odyseja: mit czy rzeczywistość? **18.10** Eva Longoria i wszystkie smaki Meksyku **18.55** Kraina Dana Barty **19.20** Bogowie i bohaterowie antycznych mitów **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Nędznicy **22.05** Bracia Newton (film) **0.05** Walczące kobiety **0.55** Magia Wielkiej Brytanii.

NOVA

6.00 Śniadanie **8.25** Ulica (s.) **9.25** Pewna rodzina (s.) **10.50** Dr House (s.) **12.00** Południowe wiadomości, sport, pogoda **12.25** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **13.40** CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) **15.30** Zamienimy się żonami **16.57** Popołudniowe wiadomości **17.30** Pościg **18.30** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Mozaika (s.) **22.55** Terminator II: Dzień sądu (film) **1.40** CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (s.).

PRIMA

6.00 Nowy dzień **6.55** M.A.S.H. (s.) **9.25** Koledzy (s.) **10.50** Zoo Nowe początki (s.) **11.45** Agenci NCIS (s.) **13.35** Policja w akcji **14.35** Incognito **15.40** Tak jest, szefie! **16.50** Nakryto do stołu **18.00** Zoo Nowe początki (s.) **18.55** Wiadomości, pogoda, wiadomości kryminalne **19.55** Showtime **20.15** Kochamy Czechy **22.00** Mój mąż sobie z tym poradzi **23.25** Tak jest, szefie! **0.25** Policja w akcji.

SOBOTA 29 MARCA

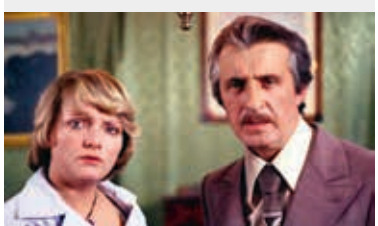
TVP 1

6.20 Balans bieli **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.40** Rok w ogrodzie **8.20** Pelnosprawni **8.50** Ranczo 6 (s.) **9.50** Komisarz Alex 2 (s.) **10.45** Ojciec Mateusz 32 (s.) **11.45** Fascynujące miejsca. Fascynująca Szwajcaria **12.30** Gwiazdy w południe. Wóz pancerny (western USA) **14.25** Okrasa łamie przepisy. Białe sosy **14.55** Sanatorium miłości 7 (reality show) **15.50** Przed ekranem (mag.) **16.05** Dziedzictwo (s.) **17.00** Teleexpress **17.35** Pan Mama (s.) **18.40** Jaka to melodia? (teleturniej) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.20** Krew z krwi 3 (s.) **21.20** Hit na sobotę. November Man (film sensacyjny) **23.20** Zatoka szpiegów 2 (s.)

TVP 2

6.00 Barwy szczęścia (s.) **6.35** M jak miłość (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.15** To jest grane (pr. muz.) **11.45** Dobry tytuł

12.15 Czerdziestolatek

Kultowy polski serial komediowy „Czerdziestolatek”, w którym ukazane zostały losy warszawskiej rodziny inżyniera Stefana Karwowskiego. Tytułową rolę zagrał Andrzej Kopczyński, a twórcami serii byli Jerzy Gruza i Krzysztof Teodor Toeplitz. Stefan i Magda Karwowscy oraz ich dzieci Jagoda i Marek to typowa polska rodzina lat 70., mieszkająca w bloku, w centrum Warszawy. Stefan to inżynier, a jego żona pracuje w instytucji hydrologii. Oboje mierzą się z problemami codziennego życia w PRL. Najlepszym przyjacielem Karwowskiego jest Karol, lekarz pogotowia ratunkowego. W pracy musi z kolei znieść karierowicza Maliniaka. Przez cały serial przewija się też kobieta pracująca, która „żadnej pracy się nie boi”.

13.25 Rosół polski **14.00** Familiada (teleturniej) **14.35** Kolo fortuny (teleturniej) **15.15** Szansa na sukces. Opole 2025 **2.16.20** Na dobre i na złe (s.) **17.20** Postaw na milion (teleturniej) **18.15** Va banque (teleturniej) **18.45** no... wiadomo (mag.) **19.15** Słowo na niedzielę. Daleka kraina i bliska miłość **19.25** Rodzinka.pl (s.) **20.00** The Voice Kids **8.12.20** Moje wielkie greckie wesele (komedia romantyczna).

TVN

6.35 Kuchenne rewolucje. Łódź **7.30** Dzień Dobry TVN **9.10** Skoki narciarskie. Zawody Pucharu Świata w narciarstwie **12.00** Na Wspólnej (s.) **14.10** MasterChef Nastolatki **15.15** Niezwykłe Stany Prokopa **16.15** Step Up. Wszyscy na parkiet (film USA) **19.00** Fakty, sport, pogoda **19.45** Mam talent **21.35** Narodziny gwiazdy (film USA).

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.00** Halo tu Polsat **11.00** Ewa gotuje (mag.) **11.30** Uroczysko (s.) **12.30** Gliniarze (s.) **16.30** Nasz nowy dom (reality show) **17.50** Awantura o kasę (teleturniej) **18.30** Wydarzenia, sport, pogoda **19.55** Kabaret na żywo. Chyba Czesław **22.00** Transformers. Wiek zagłady (film SF Chin/USA).

TVC 1

6.00 Co umiały nasze babcie **6.25** Łopatologicznie **7.15** Cudowne drewniak (bajka) **8.00** Skłócona bajka (bajka) **8.40** Chusteczka (film) **9.05** Uśmiechy Ireny Kačirkowej **9.45** Gejzer **10.15** Ojciec Brown (s.) **11.05** Wszystko-party **12.00** Z metropolii, Tydzień w regionach **12.25** Nasze hobby **13.00** Wiadomości **13.05** Pacanów (bajka) **14.05** Bajka z krokusowej łąki (bajka) **14.40** Jak Wojciech poszedł za królową w ogień (bajka) **15.25** Biała pani (film) **17.00** Hercule Poirot (s.) **17.50** Kot to nie pies **18.25** Chłopaki w akcji **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.05** Cuda natury **21.20** Gabriela Soukalová **23.05** Hibernatus (film) **0.25** Bananowrybki.

TVC 2

6.00 Cudowne duńskie pustkowie **6.50** Dzikie światy **7.35** Irlandia, wędrówki po ziemi Celtów **8.30** Na rowerze po Czechach **8.40** Wędrówki po Czechach **9.10** Concorde: w poszukiwaniu marzeń **10.05** Lotnicze katastrofy **10.50** Auto Moto Świat **11.10** Auto Moto Test **11.30** Zwierzęca odyseja **12.20** Babel **12.50** Tajemnice ukryte pod powierzchnią **13.20** Najważniejsze wydarzenia II wojny światowej w kolorze **14.10** Mistrzowie medycyny **14.40** Gentleman z Cocody (film) **16.05** Grecja z lotu ptaka: Północ **16.50** Cudowna planeta **17.45** Wielka Rafa Korallowa – nowa generacja **18.40** Wiadomości od Mirosława Venera **18.55** Zapomniane wyprawy **19.20** Sąsiedzi **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Patton (film) **22.50** Zielony lód (film) **0.35** Babilon Berlin (s.).

NOVA

5.55 Karate owca (s. anim.) **6.15** Stacyjkovo (s. anim.) **6.30** Alvin i wiewiórki (s. anim.) **6.50** My, właściciele domków letniskowych **7.40** Lodówka, opowiada **8.30** Weekend **9.10** Dynastia Novaków (s.) **10.20** Zakochani na zabój (film) **12.10** Czarny rycerz (film) **14.10** Prosto w serce (film) **16.30** Fantastyczne zwierzęta: Tajemnice Dumbledorea (film) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Pościg – wydanie specjalne **21.50** Transformers: Przebudzenie bestii (film) **0.25** Czarny rycerz (film).

PRIMA

6.00 Statkiem przez Kornati **6.05** M.A.S.H. (s.) **7.55** Włoczyżki **8.30** Autosalon.tv **9.35** 7 przypadków Honzy Dědko **10.40** Incognito **11.50** Kochamy Czechy **13.35** Mój mąż sobie z tym poradzi! **15.00** Trup w każdej szafie (film)

17.10 Nie gniewajcie dziadka

Czechosłowacka komedia z Vlastą Burianem w podwójnej roli. Historia opowiada o Františku Králíku, który udaje swojego własnego dziadka, by uniknąć problemów. Gdy zakochuje się w Helenie, córce swojego szefa, sytuacja się komplikuje. Wiele zabawnych nieporozumień prowadzi do nieoczekiwanego finału. Film wyróżnia się świetnym humorem i grą aktorską Buriana.

18.55 Wiadomości, pogoda, wiadomości kryminalne **19.55** Showtime **20.15** Gliniarz (s.) **22.40** Kuloodporny (film) **0.40** Serena (film).

NIEDZIELA 30 MARCA

TVP 1

6.20 Słownik polsko@polski (talk-show prof. Jana Miodka) **6.55** Słowo na niedzielę. Daleka kraina i bliska miłość **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Lagiewnikach **8.00** Tydzień **8.30** Moje zdrowie (mag.) **8.45** Zmienicy (s.) **11.00** Komisarz Alex 23 (s.) **11.55** Między ziemią a niebem **12.00** Anioł Pański **12.15** Między ziemią a niebem **12.45** Pielgrzymi Nadziei **13.10** Natura w Jedyńce. Tropikalne królestwo słońca **14.05** Przed ekranem (mag.) **14.20** Motylem jestem, czyli romans czterdziestolatka (komedia) **16.05** Dziedzictwo (s.) **17.00** Teleexpress **17.35** Daję słowo - Maciej Orłoś 2 (talk-show) **18.40** Jaka to melodia? (teleturniej) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.20** Zatoka szpiegów 2 (s.) **21.20** Sanatorium miłości 7 (reality show) **22.25** Zakochana Jedyńka. Smaki miłości (dramat USA).

TVP 2

6.00 Barwy szczęścia (s.) **6.35** M jak miłość (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.15** Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka **11.45** The Voice Kids **8.14.00** Familiada (teleturniej) **14.35** Kolo fortuny (teleturniej) **15.10** Szansa na sukces. Opole 2025 **2. Małgorzata Ostrowska** **16.10** Cudowne lata **17.15** Tak to leciało! (teleturniej) **18.15** Maxima (s.) **19.20** Rodzinka.pl (s.) **20.00** Kamienne Pięści (dramat) **22.00** Kwiatki polskie (mag.) **23.15** Między wierszami (dramat USA).

TVN

6.35 Kuchenne rewolucje. Tarnów **7.30** Dzień Dobry TVN **9.10** Skoki narciarskie. Zawody Pucharu Świata w Planicy studio **12.00** Niezwykłe Stany Prokopa **13.05** Co za tydzień **13.45** Mam talent! **15.30** Kuchenne rewolucje. Gdynia **16.35** Footloose (film muzyczny USA) **19.00** Fakty, sport, pogoda **19.45** The Traitors (pr. roz.)

22.05 Pieniądże to nie wszystko

Polska komedia w reżyserii Juliusza Machulskiego. Tomasz Adamczyk (Marek Kondrat), znudzony życiem bogaty biznesmen, po załamaniu nerwowym trafia do zapomnianej wsi. Miejscowi, przekonani o jego majątku, chcą wykorzystać jego wiedzę do uratowania swojej społeczności. Początkowo sceptyczny Tomasz stopniowo zaczyna rozumieć, że pieniądze to nie wszystko. Z czasem angażuje się w życie wsi, odnajdując sens w pomaganiu innym. Film łączy satyrę z refleksją nad wartościami, pokazując kontrast między światem biznesu a prostotą życia na prowincji.

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.00** Halo tu Polsat **11.00** The Americas **12.00** Rodzinka rzadzi **14.15** Must be the music **16.30** Nasz nowy dom (reality show) **17.30** Awantura o kasę (teleturniej) **18.50** Wydarzenia, sport, pogoda **19.30** Państwo w państwie **19.55** Dancing with the Stars **22.30** Teściowie (s.) **23.00** Poranek kota (komedia polska).

TVC 1

6.00 Ciekawostki z regionów **6.25** Biała pani (film) **8.00** Leśna nimfa (bajka) **8.25** Buleczki z rana **8.50** Łopatologicznie **9.50** Kalendarium **10.05** Kamera na szlaku **10.35** Obiektyw **11.05** Przygody kryminalistyki (s.) **12.00** Pytania Václava Moravca **13.00** Wiadomości **13.05** O kumburskiej Meluzynie (bajka) **14.00** Pawi król (bajka) **14.40** Klucz do szczęścia (bajka) **15.15** Świadkiem będzie komputer (film) **16.25** Było nas pięćoro (s.) **17.30** Ranczo pod Zieloną Siódemką (s.) **18.25** Co umiały nasze babcie **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.10** Głowa Meduzy (s.) **21.10** Wybórna SHOW **22.00** Najlepsze gafy **23.15** Sprawy detektyw Murdocka (s.) **0.00** Maigret (s.).

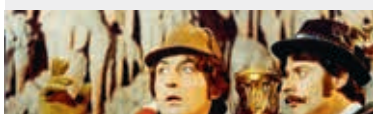
TVC 2

6.00 Sto dni w Wersalu **6.45** Walczące kobiety **7.55** Zaginione egipskie skarby **8.20** Czechosłowacki tygodnik filmowy **8.35** Poszukiwania utraconego czasu **8.55** Historie.c50 **9.50** Tajna broń II wojny światowej **10.45** Elżbieta I i Maria Tudor – siostry rywalki **11.30** Tajemnice ukryte pod powierzchnią **12.00** Nie poddawaj się **12.25** Po nas nie będzie potkwa **12.55** Magazyn chrześcijański **13.20** Magazyn religijny **13.50** Na pływalni z Janem Hřebejkim **14.15** Kot to nie pies **14.50** 8 dni, które stworzyły Rzym **15.35** Dziką rzesza **16.25** Kraina Dana Barty **16.55** Koniec dinozaurów: scenariusz pewnej apokalipsy **17.50** Historia budowl **18.00** Misja poszukiwania miłości **18.25** Boliwijskie miasta La Paz i Sucre **19.20** Ciekawostki z regionów **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Przełęcz Złamanych Serc (film) **21.40** Duchy Goi (film) **23.30** Titanic – powrót do znikającego legendarnego wraku **0.25** Cuda techniki.

NOVA

6.00 Karate owca (s. anim.) **6.10** Stacyjkovo (s. anim.) **6.35** Alvin i wiewiórki (s. anim.) **6.55** Policja Modrava (s.) **8.20** Życie na zamku (s.) **9.20** My, właściciele domków letniskowych **10.15** Twój cudowny ogród **11.00** Lodówka, opowiada! **11.55** Za pięć dwunasta **13.05** Comeback (s.)

14.00 Tajemnica zamku w Karpatach

Czechosłowacka komedia sci-fi inspirowana powieścią Juliusza Verne'a. Hrabia Teleke z Gorcu przybywa do tajemniczego zamku w Karpatach, by odnaleźć ukochaną operową diwę. Spotyka szalonego naukowca i jego wynalazki, co prowadzi do serii zabawnych przygód.

16.20 Dziewczyna na miotle (film) **18.10** Pościg: wydanie specjalne **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Sprawy niesamowitej Marty (s.) **21.35** Policja kryminalna Anděl (s.) **22.50** Odlamki **23.25** Witajcie w dżungli (film) **1.20** Pościg – wydanie specjalne.

PRIMA

6.00 Wilk iając (s. anim.) **6.15** M.A.S.H. (s.) **8.45** Prima Czechy **9.15** Prima świat **9.50** Gliniarz (s.) **11.00** Partia Terezi Tománkové **12.00** Poradnik domowy **12.55** Poradnik Pepy Libického **13.35** Ogrodnik w zasięgu ręki **14.20** Poradnik Ládi Hruški **16.00** Czeskie domki letniskowe marzeń **16.55** Prázdnyiny s Brouckem (film) **18.55** Wiadomości, pogoda, wiadomości kryminalne **19.55** Showtime **20.15** Gorzki świat (s.) **21.30** Jakub i Sara (s.) **22.00** Lekarstwo na życie (film) **0.45** Dobrzy ludzie (film).

PONIEDZIAŁEK 31 MARCA

TVP 1

5.55 Info poranek **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.30** Studio Raban **8.00** Rodzina Kanderów **9.00** Ranczo 6 (s.) **9.55** Komisarz Alex 2 (s.) **10.45** Ojciec Mateusz 18 (s.) **11.35** Królowie. Wjazd do Krakowa (s.) **12.10** Agrobiznes **12.55** Natura w Jedyńce. Tropikalne królestwo słońca **14.00** Wichrowe wzgórze (s.) **14.55** Misja. Ratunek **15.35** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **16.05** Dziedzictwo (s.) **17.00</**

POSTSCRIPTUM

UŚMIECHNIJ SIĘ

WEHIKUŁ CZASU

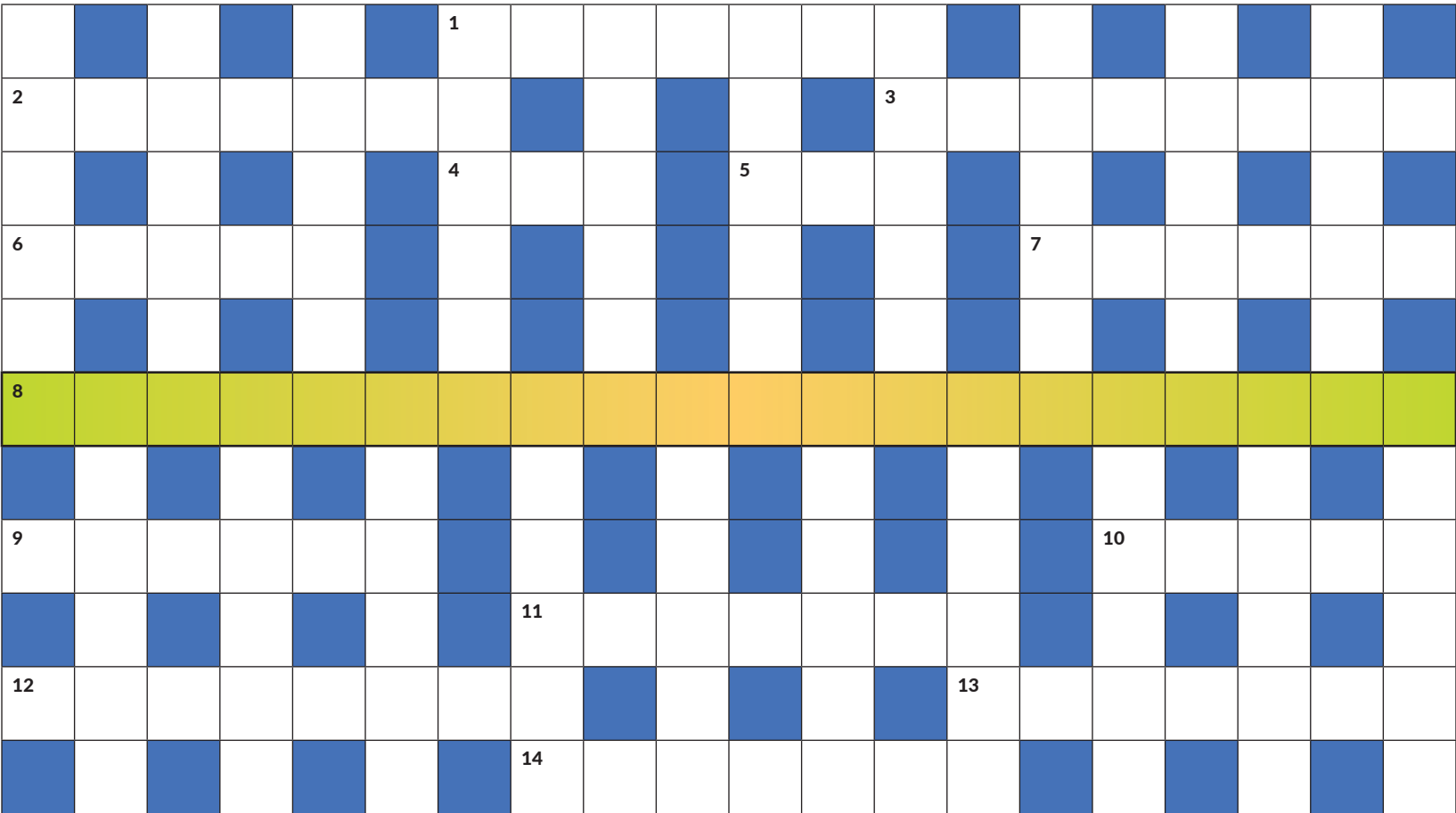
Tak było...

...tak jest

• Dziś zapraszamy na wycieczkę do Jabłonkowa. Archiwalna fotografia pochodzi z Narodowego Archiwum Cyfrowego i została wykonana ok. 1939 roku. Przedstawia rynek od strony południowej. Czekamy na propozycje współczesnego ujęcia. W gazecie zamieścimy pierwsze bądź najlepsze zdjęcie, jakie dostaniemy. Fotografie prosimy wysyłać na: dabkowski@glos.live bądź info@glos.live. Serdecznie zapraszamy do współpracy!

KRZYŻÓWKA KOMBINOWANA

Wśród autorów poprawnych rozwiązań zostanie rozlosowana nagroda. Rozwiązania prosimy przysyłać na e-mail: info@glos.live. Termin ich nadsyłania upływa w środę 9 kwietnia 2025 r. Nagrodę z 7 marca otrzymuje **Aniela Opic ze Skrzeczonia**. Autorem dzisiejszej łamigłówki jest Jan Kubiczek.

Rozwiązanie krzyżówki kombinowanej z 14 marca: MIŁOŚĆ DODAJE SKRZYDEŁ

Rozwiązaniem jest przysłowie polskie...

POZIOMO:

- 1. miejsce zesłania dla patriotów polskich z zaboru rosyjskiego
- 2. człowiek, który stara się uzyskać lub niedawno uzyskał gdzieś azyl
- 3. obliczenie matematyczne, np. prawdopodobieństwa lub dokument wystawiony przez sprzedawcę
- 4. korbowy albo przeciwpowodziowy
- 5. drzewo liściaste o srebrzystej, gładkiej korze
- 6. bogini, żona Ozyrysa, egipskie uosobienie macierzyństwa

- 7. antonim ataku lub chronienie kogoś przed kimś
- 8. **ROZWIĄZANIE DODATKOWE**
- 9. dodatkowe obciążenie balonu, łodzi
- 10. rzeka w północnych Włoszech, południowej Austrii, wschodniej Słowenii i północnej Chorwacji, duży dopływ Dunaju
- 11. budynek lub inne pomieszczenie, przeznaczone na skład broni
- 12. efekt, skutek, wynik jakiegoś działania lub braku działania

- 13. mieszkanka Asuanu
- 14. fistaszek, orzeszek ziemny, orzeszek arachidowy.

PIONOWO:

ABAKUS, ARKUSZ, BUŁAWA, DYMSZA, ESTETA, ETALAŻ, HALAIB, IDARED, KUBRAK, NADRUK, OCHOTA, REBUSY, REGATA, SENNAJ, STENCH, STWOSZ, UPALNY, WYKŁAD, WYMYŚL, ZAWIAS.

Wyrazy trudne lub mniej znane: DRAWA, IZYDA

Projekt finansowany ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu pn. Polonia i Polacy za granicą 2023 ogłoszonego przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów. Publikacje wyrażają jedynie poglądy autorów i nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP ani Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”

MINISTERSTWO KULTURY

Ministerstwo Spraw Zagranicznych

Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Ostrawie

Fundacja POMOC POLAKOM NA WSCHODZIE im. Jana Olszewskiego

STOWARZYSZENIE „WSPÓLNOTA POLSKA”

Przy wsparciu finansowym Ministerstwa Kultury RC wydaje Kongres Polaków w RC, ul. Grabińska 33, 737 01 Czeski Cieszyn, IČO: 00535613, w wydawnictwie POL-PRESS, s.r.o. IČO: 26792575 • Adres: Redakcja „Głosu”, ul. Strzelnicza 28, Czeski Cieszyn 737 01 • Redaktor naczelny: Tomasz Wolff, wolff@glos.live • Zastępca redaktora naczelnego, redaktor sportowy: Janusz Bittmar, bittmar@glos.live • Redaktorzy terenowi: Danuta Chlup, danuta.chlup@glos.live • Łukasz Klimaniec, klimaniec@glos.live • Szymon Brandys, brandys@glos.live • Fotoreporter: Norbert Dąbkowski, dabkowski@glos.live • Doradca ds. reklamy: Beata Schönwald, beata.schonwald@glos.live • Projekt makiety: Jacek Utko • Telefony: sekretariat/centrala 558 731 766, e-mail: info@glos.live • www.glos.live • Pismo wychodzi we wtorki i piątki • Dostawę prenumeratom prowadzi PNS, a.s. Páteřická 1/2773, 193 00 Praha 9-Horní Počernice. Zamówienia pod adresem: První novinová společnost, a.s., Zákaznické centrum, Evropská 888, 664 42 Modřice, e-mail: zakaznickecentrum@pns.cz. Reklamacje tel. 800 400 412 • Kolportaż: PNS, a.s. • Druk: CZECH PRINT CENTER a. s. Na Rovince 876, 720 00 Ostrava-Hrabová • Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie również prawo ich redagowania i skracania • Numer ewidencyjny Ministerstwa Kultury RC: MK ČR E 588, nr Indexu 42501, ISSN 2570-8708.

„Głos” należy do Stowarzyszenia Dzienników Mniejszości Narodowych i Etnicznych Europy MIDAS